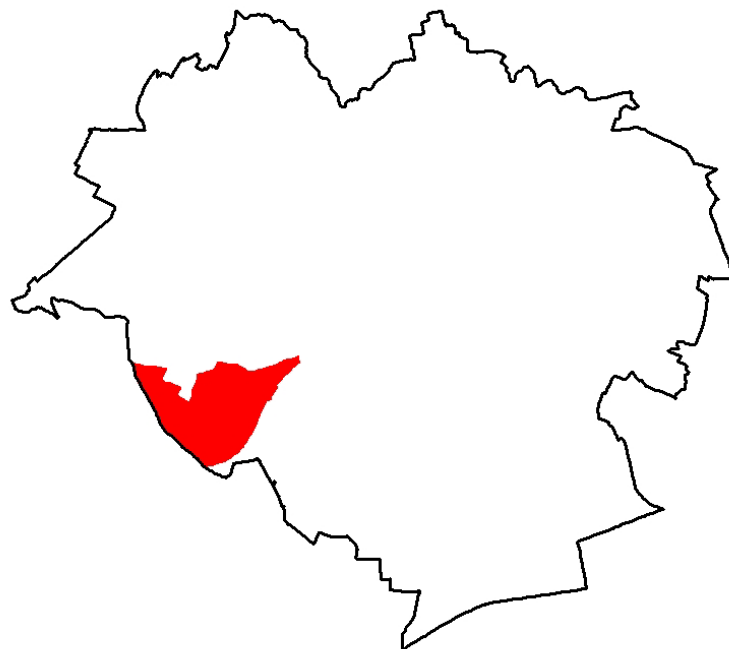

MIASTO OLSZTYN

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROJEKTU „MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA
OSIEDLA DĄTKI W OLSZTYNIE”

OLSZTYN, 2020

WYKONANIE OPRACOWANIA:

„EKOPRO” MONIKA SZEWCZYK,

UL. OFICERSKA 15, 10-215 OLSZTYN

VizEko IZABELA ROBAK

PROJEKTY I OPRACOWANIA PRZYRODNICZE

UL. PANA TADEUSZA 5/3, 10-460 OLSZTYN

AUTOR OPRACOWANIA:

MGR INŻ. MONIKA SZEWCZYK

AKTUALIZACJA OPRACOWANIA:

MGR INŻ. IZABELA ROBAK, ARCH. KRAJ.

SPIIS TREŚCI

1	PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA.....	5
1.1	PRZEDMIOT OPRACOWANIA I PODSTAWY FORMALNO - PRAWNE	5
1.2	METODA OPRACOWANIA.....	6
2	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	6
2.1	GŁÓWNE CELE PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO	6
2.2	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	6
2.3	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	10
2.3.1	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	11
2.3.2	Opracowanie ekofizjograficzne	12
2.3.3	Program Ochrony Środowiska Miasta Olsztyna do roku 2020.....	14
2.3.4	Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Olsztyna.....	16
2.3.5	Strategia Rozwoju Miasta - Olsztyna 2020.....	18
3	ISTNIEJĄCY STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA NA TERENIE OPRACOWANIA ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	19
3.1	POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OPRACOWANIA	19
3.2	OCENA STANU I FUNKCJONOWANIA ZASOBÓW ŚRODOWISKA.....	22
3.2.1	Rzeźba terenu i geomorfologia	22
3.2.2	Gleby	23
3.2.3	Stosunki wodne	23
3.2.4	Warunki klimatyczne.....	32
3.2.5	Środowisko biotyczne	34
3.3	OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	37
3.3.1	Gatunki zwierząt objęte ochroną	38
3.3.3	Dziedzictwo kulturowe.....	39
4	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	40
5	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004R. O OCHRONIE PRZYRODY	40

6	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	45
6.1	POZIOM MIĘDZYNARODOWY, WSPÓLNOTOWY	45
6.1.1	Cele ochrony międzynarodowej.....	45
6.1.2	Cele ochrony wspólnotowej.....	47
6.2	POZIOM KRAJOWY.....	49
6.2.1	Poziom regionalny.....	49
6.2.2	Poziom lokalny	51
7	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, POZYTYWNE I NEGATYWNE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	51
8	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000	57
9	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	58
10	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	59
11	INFORMACJA O TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	60
12	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	60
13	MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE I LITERATURA	66
14	SPIS TABEL, FOTOGRAFII I RYSUNKÓW	69
15	ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY	70

1 PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

1.1 PRZEDMIOT OPRACOWANIA I PODSTAWY FORMALNO - PRAWNE

Podstawa formalno-prawna

Niniejsze opracowanie stanowi aktualizację prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla osiedla Dajtki w Olsztynie”, sporządzonej w kwietniu 2018 r. Aktualizację opracowano dla projektu planu w wersji przedłożonej do oceny 30 października 2018 r.

Podstawę niniejszego opracowania stanowi *Uchwała Nr XXIII/335/16 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla osiedla Dajtki w Olsztynie” zmieniona Uchwałą Nr XXVIII/410/2016 Rady Miasta Olsztyna z dnia 28 września 2016 r. w sprawie zmiany uchwały o przystąpieniu do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla osiedla Dajtki w Olsztynie”.*

W myśl art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prezydent miasta, po podjęciu przez radę gminy uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu miejscowego, sporządza jego projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 630 z późn. zm.) – projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wymagają postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, którego elementem jest prognoza oddziaływania na środowisko.

Celem prognozy jest określenie i ocena skutków dla środowiska przyrodniczego i życia ludzi, które mogą wynikać z zaprojektowanego przeznaczenia terenu objętego niniejszym projektem planu oraz przedstawienie możliwych rozwiązań minimalizujących potencjalne negatywne skutki ustaleń na poszczególne elementy środowiska.

Prognoza jest zgodna z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy OOS. Do chwili zakończenia prac nad niniejszym dokumentem nie określono w drodze aktu wykonawczego dodatkowych wymagań, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, o czym jest mowa w art. 52 ust. 3 ustawy OOS.

1.2 METODA OPRACOWANIA

Obecnie nie funkcjonują powszechnie ujednolicone metody wykonywania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, dlatego też prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych, analiz jakościowych wykorzystujących dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikacji skutków przewidywanych zmian w środowisku.

Opracowanie sporządzono na podstawie badań terenowych i analizy materiałów źródłowych oraz literatury. W analizie skutków planowanych działań wykorzystano metodę nakładania map. Na użytek opracowania wykonano wizję w terenie, która pozwoliła określić stan i funkcjonowanie środowiska na obszarze objętym projektem *planu*. Analiza materiałów posłużyła do określenia zakresu koniecznych prac terenowych i stanowiła podstawę sporządzenia tekstu opracowania oraz załącznika graficznego.

Do pracy nad *Prognozą* wykorzystano uwagi do *projektowanego planu* zawarte w pismach: Kierownika Zarządu Zlewni w Giżycku Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 11.10.2016 r. znak NZG/O/0211/111/KJ/110/16, Naczelnika Wydziału Ocen Oddziaływania na Środowiska Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 08.11.2016 r. znak WOOŚ.411.137.2016.MT, Zastępcy Warmińsko-Mazurskiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie z dnia 13.06.2016 r. znak IZNR.5150.48.2016.mpk oraz w opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie z dnia 07.11.2016 r.

2 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1 GŁÓWNE CELE PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Dokument podlegający ocenie w ramach przedmiotowej procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko to projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Plan miejscowy ma na celu ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy.

2.2 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zaktualizowany Projekt planu przedłożony do oceny zawiera:

- w rozdziale 1 - przepisy porządkowe, w tym określenie wielkości i granic obszaru objętego planem, elementów składających się na dokument publikowany docelowo w dzienniku urzędowym oraz wyjaśnienie ważniejszych pojęć użytych w planie,

- w rozdziale 2 - ustalenia ogólne, dotyczące wszystkich terenów objętych ustaleniami planu, w tym ustalenia dotyczące ochrony środowiska, krajobrazu i zabytków,
- w rozdziale 3 - ustalenia szczegółowe dotyczące poszczególnych rodzajów terenów,
- w rozdziale 4 - ustalenia końcowe, w tym, m.in., wysokość stawki służącej do naliczania opłat z tytułu wzrostu wartości nieruchomości oraz termin wejścia uchwały w życie.

Projekt planu ustala następujące przeznaczenie terenów na wyznaczonym obszarze:

1) zabudowa mieszkaniowa:

- a) MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

2) zabudowa mieszkalno – usługowa:

- a) MN/U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami

3) zabudowa usługowa:

- a) U- tereny usług nieuciążliwych
- b) UO – tereny usług oświaty
- c) UKr – tereny kultu religijnego

4) tereny zieleni i wód:

- a) ZP – zieleń urządzona,
- b) ZI – zieleń izolacyjna,
- c) ZL – lasy
- d) ZN – zieleń naturalna krajobrazowa
- e) WS - tereny wód powierzchniowych

5) tereny komunikacji:

- a) KDZ – tereny dróg zbiorczych
- b) KDL – tereny dróg lokalnych
- c) KDD – tereny dróg dojazdowych
- d) KDW - tereny dróg wewnętrznych
- e) KDPj- tereny ciągów pieszo- jezdnych
- f) KDPp – tereny ciągów pieszych
- g) KK – tereny komunikacji kolejowej

6) tereny infrastruktury technicznej:

- a) E – tereny infrastruktury elektroenergetycznej
- b) G - tereny infrastruktury gazownictwa

Jako kluczowe dla przedmiotu niniejszej oceny przytoczono poniżej zapisy *projektu planu* dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu (§ 6 *projektu planu*), ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury (§ 7 *projektu planu*), granice obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych (§ 10 *projektu planu*) oraz zasady obsługi w zakresie infrastruktury (§ 12 *projektu planu*). W cytowanym § 12 nie powielano ustaleń z § 6.

§ 6. Ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:

- 1) obszar objęty planem wchodzi w skład aglomeracji Olsztyn (...), w której wprowadzono zasadę odprowadzenia ścieków komunalnych poprzez system kanalizacji sanitarnej do oczyszczalni ścieków "Łyna",
- 2) nakazuje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z utwardzonych szczelnych powierzchni ulic i parkingów do sieci kanalizacji deszczowej (...);
- 3) zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych z pozostałych, niezanieczyszczonych powierzchni należy realizować miejscowo (...),
- 4) drzewa w obrębie planu przeznaczone są, w maksymalnym stopniu do zachowania; dopuszcza się uzupełnianie drzewostanu; przesadzanie lub wycinkę pojedynczych drzew dopuszcza się wyłącznie w uzasadnionych przypadkach, na podstawie przepisów odrębnych; nakazuje się zagospodarowywanie terenu wokół drzew w sposób umożliwiający naturalną vegetację;
- 5) parkingi terenowe należy projektować stosując zasadę - jedno drzewo co trzy stanowiska;
- 6) zakazuje się lokalizacji funkcji usługowych, których funkcjonowanie powoduje przekroczenia któregoś z parametrów dopuszczalnego poziomu szkodliwych lub uciążliwych oddziaływań na środowisko, w rozumieniu przepisów ochrony środowiska, poza terenem, do którego prowadzący działalność posiada tytuł prawny, a w przypadku zlokalizowania lokalu usługowego w budynku mieszkalnym – poza lokalem, w którym jest prowadzona, a także takich, które w oczywisty sposób pogarszają warunki użytkowania terenów sąsiadujących, np. przez emisję nieprzyjemnych zapachów, dymów ognisk, gromadzenie nieestetycznych odpadów w widocznym miejscu zakłócenie ciszy nocnej;
- 7) wyklucza się lokalizowanie zakładów stwarzających zagrożenia wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- 8) ustala się dopuszczalny poziom hałasu dla chronionych terenów, odpowiednio do obowiązujących rozporządzeń wykonawczych do ustawy prawo ochrony środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu:
 - a) dla terenów MN, MN/U - jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - b) dla terenów ZP - jak dla terenów rekreacyjno – wypoczynkowych;

- c) dla terenów UO oraz terenów 190U, 205UKr – jak dla terenów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
- 9) zakazuje się prowadzenia działalności związanej z przetwarzaniem odpadów, w tym składowisk odpadów;
- 10) zasady gospodarowania odpadami komunalnymi określają właściwe uchwały Rady Miasta Olsztyna (...);
- 11) w granicach planu linie telekomunikacyjne oraz elektroenergetyczne należy układać doziemnie;
- 12) zaopatrzenie w ciepło należy zapewnić indywidualnie w oparciu o systemy niepowodujące przekroczenia norm emisji;
- 13) obowiązuje minimalna powierzchnia biologicznie czynna – wg ustaleń zawartych w kartach terenu.

§ 7. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dób kultury współczesnej:

- 1) w granicach planu znajdują się zabytki wpisane do rejestru zabytków, pod ochroną konserwatorską (szczegóły zob. projekt planu),
- 2) w granicach planu znajdują się budynki oraz historyczne układy ruralistyczne ujęte w gminnej ewidencji zabytków (GEZ),
- 3) ustala się ogólne zasady ochrony elementów historycznej struktury architektoniczno-przestrzennej w obszarze ochrony konserwatorskiej oraz budynków ujętych w GEZ,
- 4) obowiązuje strefa ochrony konserwatorskiej (wg rysunku planu), w granicach której ochronie podlega historyczny układ ruralistyczny (...); ustala się ochronę ekspozycji zabytków; w przypadku nowej zabudowy obowiązuje zasada dostosowania do sąsiednich obiektów historycznych (...),
- 5) w przypadku nowej zabudowy obowiązuje zasada dostosowania do sąsiednich obiektów historycznych pod względem gabarytów, wysokości, formy architektonicznej, kształtu dachu, materiałów budowlanych z uwzględnieniem ochrony ekspozycji istniejących zabytków;
- 6) na terenie 263ZL orientacyjnie wskazano lokalizację dwóch stanowisk archeologicznych wymienionych w WEZ oznaczonych odpowiednio AZP24-60/21 i AZP24-60/22;
- 7) W granicach planu nie występują dobra kultury współczesnej wymagające ochrony.

§ 10. Granice i sposoby zagospodarowanie terenów i obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych:

- 1) teren objęty opracowaniem położony jest w obrębie zasięgu udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 205 Subzbiornik Warmia oraz zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 213 Zbiornik międzymorenowy Olsztyn i jego projektowane obszary ochronne - obowiązują przepisy odrębne.

§ 12.1. Zasady obsługi w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji:

- 1) powiązanie terenu opracowania z zewnętrznym układem komunikacyjnym odbywa się ul. Sielską (285KDZ) - poprzez istniejący układ dróg;

- 2) *w planie ustala się realizację ścieżek rowerowych na terenach wyznaczonych ulic, placów, terenów zieleni oraz ciągów pieszych skoordynowanych z systemem dróg rowerowych, określonym w Programie budowy dróg rowerowych w Olsztynie lub jego aktualizacji;*
- 3) *zaopatrzenie w wodę istniejącej i projektowanej zabudowy z istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej (...),*
- 4) *odprowadzenie ścieków bytowych (...) - do miejskiej kanalizacji sanitarnej.*
- 5) *odprowadzenie ścieków z usług gastronomicznych, stacji paliw - po podczyszczeniu przed odprowadzeniem do miejskiej kanalizacji sanitarnej (...);*
- 6) *odprowadzenie i oczyszczenie wód opadowych i roztopowych:*
 - a) *wprowadza się nakaz odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z istniejących i projektowanych powierzchni szczelnych ulic i parkingów do sieci kanalizacji deszczowej, po podczyszczeniu w piaskownikach i separatorach substancji ropopochodnych, z uwzględnieniem miejscowej retencji,*
 - b) *zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych z pozostałych powierzchni szczelnych i utwardzonych (dachy, tarasy, ciągi piesze, itp) w granicach nieruchomości. Należy dążyć do ograniczenia powierzchni szczelnych, poprzez stosowanie materiałów i technologii ograniczających odpływ wody deszczowej w celu zapobiegania zmniejszeniu naturalnej retencji w zlewni. W przypadku braku takiej możliwości - odprowadzić wody opadowe do sieci kanalizacji deszczowej z uwzględnieniem miejscowej retencji;*
- 7) *zaopatrzenie w gaz przewodowy z istniejącej sieci gazowej niskiego lub średniego ciśnienia poprzez jej rozbudowę;*
- 8) *zaopatrzenie w energię elektryczną - linie elektroenergetyczne należy projektować jako podziemne;*
- 9) *zaopatrzenie w ciepło należy zapewnić indywidualnie w oparciu niskoemisyjne systemy grzewcze.*

Z uwagi na fakt, iż jednym z głównych celów planu miejscowego jest ustalenie przeznaczenia terenów dla inwestycji celu publicznego, przytoczono również ustalenia projektowanego dokumentu w tym zakresie:

§ 16. Wyznacza się granice rozmieszczenia inwestycji celu publicznego: o znaczeniu lokalnym - w granicach obszaru objętego planem oraz o znaczeniu ponadlokalnym - na terenach 285 KDZ (tereny drogi zbiorczej) oraz 284KK (tereny komunikacji kolejowej).

2.3 POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawa miejscowego, dla którego dokumentem nadrzędnym i wiążącym w kwestii ustaleń powinno być studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy. Projekt planu miejscowego powinien

również uwzględniać analizę ekofizjograficzną, która charakteryzuje stan i funkcjonowanie poszczególnych elementów środowiska oraz określa przydatność oraz ograniczenia wynikające z istniejących uwarunkowań.

Poniżej przeprowadzono analizę zgodności zapisów *projektu planu* z ww. dokumentami oraz innymi właściwymi dla analizowanego planu dokumentami strategicznymi. Uwzględnione w poniższej analizie dokumenty dotyczą bezpośrednio problemów środowiskowych Olsztyna. Należy przyjąć założenie, że każdy z tych dokumentów jest zgodny z wymogami i ustaleniami właściwych dokumentów nadrzędnych.

2.3.1 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Olsztyna (dalej w tekście: *Studium*) zostało przyjęte przez Radę Miasta Olsztyna *Uchwałą Nr LXII/724/10 z dnia 26 maja 2010 r.* Zmiana *Studium*, przyjęta *Uchwałą Nr XXXVII/660/13 Rady Miasta Olsztyna z dnia 15 maja 2013 r.*, wprowadziła modyfikacje polegające na uzupełnieniu i weryfikacji ustaleń *Studium* dla Strefy Usługowo-Gospodarczej G3, co nie dotyczy przedmiotu Prognozy.

Zgodnie ze *Studium*, Część: Kierunki zagospodarowania, analizowany obszar położony jest w strefie mieszkaniowej M5 - Dajtki. Jest to strefa mieszkalnictwa z dominacją zabudowy jednorodzinnej oraz usług ogólnomiejskich średniej i niskiej intensywności. Obecne są również tereny zieleni nieurządzonej krajobrazowej, urządzonej oraz lasów ochronnych.

Zgodnie ze *Studium* koncentracja usług komercyjnych powinna następować na terenach między tzw. starą i nową ulicą Sielską, a usług ogólnomiejskich - w sąsiedztwie ul. Sielskiej i w centrum osiedla.

W *Studium* znajdują się zapisy dotyczące obowiązku ochrony obiektów i stref objętych ochroną konserwatorską. Zaleca się również zachowanie i ochronę istniejących terenów zieleni urządzonej, parkowej i izolacyjnej oraz ich łączenie systemem ciągów spacerowych i ścieżek rowerowych, jak również zachowanie i ochronę terenów zieleni krajobrazowej i lasów ochronnych w dolinie „Torfowiska Dajtki” oraz kształtowanie ich powiązań z elementami tworzącymi Miejski System Środowiska Naturalnego.

W odniesieniu do zmian w zagospodarowaniu terenów w *Studium* zawarto m.in. propozycję wielkości wskaźników minimalnej powierzchni biologicznie czynnej:

- dla terenów usługowych - min. 20%,
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej - min. 35%.

Analiza zapisów *projektu planu* wskazuje, że powierzchnia biologicznie czynna na większości terenów zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej - MN) została określona na poziomie wyższym niż wskazany w *Studium* tj. min. 40%. Na niektórych obszarach wskaźnik ustalono na poziomie min. 30 %, tj. na terenach: MN15 (dla zabudowy wolnostojącej i bliźniaczej), MN17 (dla zabudowy bliźniaczej), MN23, MN24, MN25, MN27 (dla zabudowy szeregowej i bliźniaczej), i na poziomie min. 25%, dla terenów: MN26.

Na większości terenów usługowych wskaźniki minimalnej powierzchni biologicznie czynnej przyjęto jak w *Studium* bądź na poziomie wyższym niż wskazany.

2.3.2 OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE

Opracowanie ekofizjograficzne (dalej w tekście: *Ekofizjografia*) na potrzeby *projektu planu* zostało sporządzone w 2017 roku. Zgodnie z załącznikiem graficznym do analizowanej wersji *projektu planu*, dla terenów położonych w jego części północnej, centralnej i północno-wschodniej projektuje się funkcje mieszkaniowe i usługowe. Jest to konsekwencja obserwowanego sposobu zagospodarowania i użytkowania tej części osiedla. W *Ekofizjografii* te same tereny zostały zwaloryzowane w kontekście zagospodarowania zielenią w następujący sposób:

- zbiorowiska roślinności ruderalnej towarzyszące istniejącej zabudowie - tereny MN i MN/U,
- tereny niwelowane z ubogą roślinnością, głównie ruderalną, miejscami pozbawione roślinności - tereny 186U, 189U, 190U, 192U.

Na ww. terenach zagospodarowanych (zabudowanych) w *Ekofizjografii* wyznaczono niewielkie obszary terenów proponowanych do zagospodarowania jako przestrzeń publiczna, w formie skwerów, zieleńców, terenów rekreacyjno-sportowych itp. Zieleń na tych terenach oceniona została jako wtórna, o przeciętnych walorach przyrodniczych. Również w *projekcie planu* zostały one wydzielone jako tereny zieleni (ZP). Należy zauważyć, że na załączniku graficznym do projektu planu tereny te mają często większy zasięg niż proponowany w *Ekofizjografii* (por. z zał. nr 9 w *Ekofizjografii*), co jest zabiegiem bardzo korzystnym w kontekście obserwowanego w Olsztynie przeznaczenia terenów wolnych od zabudowy pod nową zabudowę, szczególnie mieszkaniową.

Tereny otaczające lokalny ciek, oznaczone w *Ekofizjografii* jako obszar torfowiska, zostały wydzielone jako ZN - zieleń naturalna krajobrazowa - dolina „Torfowisko Dajtki”. Jest to wydzielenie zgodne z zaleceniami zawartymi w *Ekofizjografii*, chociaż zasięg terenu wykazany jako torfowisko w pasie między zabudową mieszkalną a ciekami jest węższy niż na załączniku graficznym do *Ekofizjografii*. Na pozostałym obszarze między torfowiskiem a zabudową wydzielono tereny zieleni urządzonej - ZP, gdzie oprócz ustaleń ogólnych *projektu planu*,

obowiązuje zakaz trwałego grodzenia części terenów i wyłączania ich z przestrzeni publicznej oraz zakaz zabudowy (poza obiektami małej architektury oraz ścieżkami pieszymi i rowerowymi). W uzupełnieniu należy odnotować, jako korzystne, wydzielenie na terenie planu w części północnej, gdzie zaznacza się oddziaływanie drogi krajowej, niewielkich obszarów zieleni izolacyjnej - ZI.

Zidentyfikowane w *Ekofizjografii* tereny leśne zyskały w projektowanym planie miejscowym ten sam status: ZL - lasy. Wyjątek stanowią oznaczone w *Ekofizjografii* (z 2017 r.) tereny opisane jako grunty leśne po obu stronach nowej ul. Sielskiej (wg stanu na dzień opracowania *Prognozy* - dz. nr 15/5 i 15/6). W okresie między sporządzeniem *Ekofizjografii* a przystąpieniem do opracowania *Prognozy* zostały pozbawione zadrzewień. Jest to dowód na to, jak ważną rolę odgrywają ustalenia obowiązujących planów miejscowych w ochronie terenów zieleni, a zwłaszcza zadrzewień.

Rysunek 1 Przykład zmiany sposobu zagospodarowania terenów zielenią przed przyjęciem uchwały ws. planu miejscowego

Źródło: zdjęcia z zasobów Geoportalu i GoogleEarthPro (użyte był. w celach poglądowych)

Wyniki ustaleń ekofizjograficznych, oprócz zilustrowania na mapach w 9 załącznikach graficznych, zostały opatrzone dodatkowym komentarzem w formie zaleceń do projektowanego planu:

- 1) zachować dolinę wraz z przyległymi łąkami jako tereny zieleni naturalnej, bez prawa zabudowy (z wyjątkiem małej architektury),
- 2) wprowadzić zakaz osuszania doliny,
- 3) wprowadzić nakaz odprowadzania wód opadowych i roztopowych z zanieczyszczonych powierzchni utwardzonych do sieci kanalizacji deszczowej a z pozostałych – nakaz zagospodarowania w granicach działki,
- 4) wprowadzić nakaz odprowadzenia ścieków sanitarnych do kanalizacji,

- 5) wprowadzić nakaz zaopatrzenia w wodę z sieci komunalnej, z wyjątkiem zapotrzebowania wody do celów technologicznych,
- 6) wprowadzić nakaz zaopatrzenia w ciepło z indywidualnych źródeł z wyłączeniem technologii wysokoemisyjnych,
- 7) wprowadzić nakaz prowadzenia gospodarki odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 8) w sąsiedztwie obiektów usługowych i użyteczności publicznej zabezpieczyć odpowiednią liczbę miejsc parkingowych.

Wyniki analizy porównawczej obu dokumentów pozwalają wnioskować o ich zgodności w zakresie sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem planu. W projekcie planu tereny łąkowe przy torfowisku nie zostały wydzielone jako tereny zieleni naturalnej krajobrazowej lecz w formie zieleni urządzonej, ale *plan* nie dopuszcza tu zabudowy (poza małymi obiektami, głównie rekreacyjnymi). W projekcie planu nie uwzględniono zapisu dotyczącego możliwości organizacji indywidualnych ujęć wody w przypadku ich wykorzystywania do celów technologicznych, co w związku z nieograniczonym w tej części miasta dostępem do komunalnej sieci wodociągowej należy uznać za rozwiązanie korzystne.

2.3.3 PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA OLSZTYNA DO ROKU 2020

Analizę ustaleń *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyn do roku 2020* (dalej: *POŚ*) ograniczono do istotnych dla przedmiotu *Prognozy* elementów i problemów ochrony środowiska.

Ochrona wód

W *POŚ* wskazuje się jako zasadniczy czynnik presji na stan lokalnych wód sumaryczny ładunek substancji docierających do wód ze zlewni całkowitej, w tym dopływy ścieków komunalnych, przemysłowych, ładunki ze źródeł rozproszonych i obszarowych (rolniczych i terenów zurbanizowanych) oraz opadów. W *POŚ* wskazano, że w aktualizacji planów gospodarowania wodami dorzeczy do podstawowych czynników presji zaliczono gospodarkę komunalną, rolnictwo, turystykę i rekreację oraz gospodarkę rybacką. W odniesieniu do wód podziemnych, jako ogniska zanieczyszczeń wskazano: składowiska odpadów, oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji, nieszczelne szamba, zanieczyszczone wody powierzchniowe, zbiorniki paliw, rurociągi, szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu, obszary o zwartej zabudowie i duże fermy hodowlane. Powyższe, poparte analizą stanu jakościowego wód powierzchniowych i podziemnych oraz wynikami realizacji ustaleń poprzedniego *POŚ*, było podstawą do przyjęcia zaleceń w zakresie poprawy stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych, w tym następujących działań:

- retencjonowanie wód opadowych odprowadzanych z powierzchni szczelnych i utwardzonych oraz ograniczanie tworzenia nowych powierzchni uszczelnionych,
- utrzymanie liczby i pojemności obiektów małej retencji wodnej,
- ochrona retencji naturalnej w zlewniach - terenów podmokłych, bagien i mokradeł,
- ograniczanie dopływu do wód zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych i obszarowych, w szczególności poprzez ochronę i odtwarzanie trwałej pokrywy roślinnej w strefie brzegowej wód, ograniczenie urbanizacji i przekształcenia stref brzegowych,
- wdrażanie działań zapisanych w planach gospodarowania wodami dorzecza.

Ochrona bioróżnorodności i zasobów przyrodniczych

W POŚ zwraca się uwagę na malejącą powierzchnię terenów zielonych w granicach Olsztyna. Cytowane dane za okres 2010-2015 wskazują na spadek tej powierzchni z 6,9 do 3,6%6 (a więc blisko dwukrotny). W POŚ przedstawiono również dane dotyczące ubytku drzew na terenie miasta, wskazujące na brak właściwej kompensacji wycinek, powodowanych głównie działalnością inwestycyjną: w latach 2004-2015 ubyło ponad 27 tysięcy drzew a nasadzono ich nieco poniżej 14 tysięcy. Także ochrona bioróżnorodności w Olsztynie realizowana poprzez formy ochrony przyrody od lat nie ulega zmianie.

Na terenie miasta chronione są dwa torfowiska w formie rezerwatów i realizowana jest ochrona koryta Łyny (wraz z niewielkim obszarem na północnych krańcach miasta) w ramach obszaru chronionego krajobrazu. Bieżące dane z realizacji założeń POŚ w zakresie ochrony przyrody wskazują na brak zwiększenia tej ochrony, czego przykładem jest porównanie wskaźników dla roku 2009 i 2014:

- powierzchnia rezerwatów - 14,8 ha w obu latach,
- obszary chronionego krajobrazu - 487 ha jw.,
- użytki ekologiczne - 0 ha,
- pomniki przyrody - 17 w 2009 roku i 16 w 2014 roku.

Uwagę zwraca brak sygnalizowanych od lat zmian dotyczących zwiększenia ochrony terenów cennych przyrodniczo (siedliskowo), co najmniej w formie użytków ekologicznych lub rezerwatów miejskich, co dyskutowane jest w odniesieniu do: Jeziora Sgnitek, sąsiedztwa jeziora Track, Żurawiej Doliny w sąsiedztwie jeziora Ukiel, Torfowiska Dajtki, Trzciniowiska Kortowskiego (które tymczasem podlega rosnącej presji urbanizacyjnej w części północnej), Doliny Wadąg i Doliny Skanda.

Wynikiem analizy stanu i potrzeb środowiska przyrodniczego są zadania przyjęte w POŚ służące zapewnieniu ochrony różnorodności biologicznej miasta oraz doskonaleniu zrównoważonego użytkowania zasobów naturalnych (przywołano wybrane, dotyczące analizowanego kontekstu):

- ochrona migrujących płazów, poprzez budowę przejść pod drogami lub instalację i obsługę płotków na trasach wędrówek,
- ograniczanie nasadzeń obcymi, inwazyjnymi gatunkami drzew i krzewów na terenach zieleni urządzonej w sąsiedztwie lasów,
- odtwarzanie zieleni urządzonej - zapewnienie przewagi nasadzeń nad ubytkami,
- zachowanie i odtwarzanie (...) małych zbiorników wodnych.

Nie stwierdza się rozbieżności ustaleń dokumentu projektowanego oraz POŚ w odniesieniu do proponowanych sposobów ochrony ww. elementów środowiska. *Plan miejscowy* nie jest dokumentem, który ustanawia nowe formy ochrony przyrody.

2.3.4 PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM DLA MIASTA OLSZTYNA

Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Olsztyna przyjęto uchwałą nr LII/1005/18 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Olsztyna.

Program nie uwzględnia praktycznie problemów związanych z hałasem pochodzącym od źródeł innych niż komunikacyjne, wyszczególnia hałas drogowy i kolejowy.

Ponadto *Program* powstał przed ukończeniem prac związanych z budową obwodnicy Olsztyna, stąd nie uwzględniono istnienia obwodnicy i jej roli dla ruchu kołowego, co dla oceny klimatu akustycznego całego miasta ma istotne znaczenie, głównie z uwagi na fakt, iż obwodnica wyprowadza ruch tranzytowy poza teren miasta.

Podstawowym celem strategicznym *Programu* jest „wyeliminowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenie miasta Olsztyna w perspektywie długoterminowej”. W *Programie* wyszczególniono listę zadań naprawczych, służących realizacji powyższego celu strategicznego:

- 1) „Budowa ekranów akustycznych – zadanie warunkowe,
- 2) Wprowadzenie ograniczenia prędkości w ciągu całej doby,
- 3) Utrzymywanie nawierzchni drogowej w dobrym stanie technicznym,
- 4) Stosowanie nowoczesnych nawierzchni o zredukowanym hałasie w przypadku remontów i przebudów odcinków drogowych,

- 5) Wprowadzenie ograniczenia ruchu pojazdów typu TIR – po wybudowaniu Południowej Obwodnicy Olsztyna”(aktualnie: w związku z oddaniem już do użytku Południowej Obwodnicy Olsztyna - zadanie to jest realizowane).

Przedstawiono też zadania wspomagające *Program* przez miasto Olsztyn, do których zaliczono m.in.:

- 1) „Stosowanie zasad ochrony przed hałasem w nowotworzonych planach zagospodarowania przestrzennego”;
- 2) Uwzględnianie wyników map akustycznych, w tym głównie zasięgów wskaźników LDWN i LN w nowotworzonych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 3) Aktualizacja mapy akustycznej i Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Olsztyna”.

W *Programie* podkreśla się, że stosowanie w planowaniu przestrzennym zasady strefowania tzn. wprowadzania określonego typu zabudowy i zagospodarowania terenu w zależności od występującego lub potencjalnego poziomu hałasu może zawczasu ograniczyć uciążliwość związaną z ponadnormatywnym hałasem. Właściwe strefowanie akustyczne polega na tym, aby w odpowiednim układzie przestrzennym sąsiadowały ze sobą obszary o konkretnych funkcjach. Podstawowe założenia strefowania to:

- oddalanie zabudowy wymagającej ochrony akustycznej od źródeł hałasu oraz zmienność parametrów tej zabudowy (intensywności, wysokości itp.),
- ekranowanie źródeł hałasu zabudową nie wymagającą ochrony akustycznej,
- wprowadzanie zwartej zieleni izolacyjnej i kształtowanie rzeźby terenu,
- wprowadzanie ekranów akustycznych w pasach drogowych (w ostateczności).

Problematyka hałasu kolejowego w kontekście ograniczania hałasu ponadnormatywnego jest w *Programie* przedstawiona w sposób wskazujący na konieczność podejmowania działań przez użytkowników/zarządzających liniami kolejowymi. Zadania, jakie wyznaczono dla linii kolejowych są następujące:

- 1) „Przekazywanie Prezydentowi miasta Olsztyna wyników pomiarów hałasu wykonanych w ramach analiz porealizacyjnych, po wykonaniu remontów/przebudowy linii kolejowych na terenie miasta Olsztyna (aktualnie: linia kolejowa nr 216 Działdowo – Olsztyn została już zmodernizowana).
- 2) Cykliczne szlifowanie szyn na odcinkach czynnych linii kolejowych na terenie miasta Olsztyna”.

Analizowany *projekt planu* obejmuje swoim zakresem szereg terenów podlegających ochronie akustycznej (przewaga zabudowy mieszkaniowej). Na terenach tych zastosowanie będzie miał zapis ujęty w *projekcie planu* dotyczący „dopuszczalnego poziomu hałasu na tych terenach, odpowiednio do obowiązujących rozporządzeń wykonawczych do ustawy Prawo ochrony środowiska.

2.3.5 STRATEGIA ROZWOJU MIASTA - OLSZTYNA 2020

W opracowanej *Strategii Rozwoju Miasta - Olsztyna 2020* wskazano cele strategiczne i operacyjne rozwoju miasta. Uszczegółowieniem celów operacyjnych są kierunki działań. Strategia Rozwoju Miasta – Olsztyn 2020 określa cztery cele strategiczne miasta:

- ✓ Wzrost poziomu kapitału społecznego,
- ✓ Wzrost napływu kapitału inwestycyjnego,
- ✓ Wzrost innowacyjności,
- ✓ Rozwój funkcji metropolitalnych.

Cele te są współzależne, nawiązują zarówno do wizji rozwoju, jak i wyników analizy SWOT. Celem podstawowym, wynikającym z współzależności czterech wymienionych, jest rozwój funkcji metropolitalnych, co oznacza w przyszłości przekształcenie Olsztyna w ośrodek o randze metropolii, skutecznie konkurującej z innymi miastami w Polsce i Europie.

Każdy z celów strategicznych ma wskazane cele operacyjne. Jednym z celów operacyjnych jest *zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i wysokiej jakości środowiska przyrodniczego*. W ramach powyższego celu przewidywane są kierunki działań związane z inwestycjami infrastrukturalnymi w zakresie energetyki i zagospodarowania odpadów oraz działaniami w zakresie ochrony środowiska. Zadaniem Urzędu Miasta ma być „wspieranie i realizowanie inwestycji w zakresie nowoczesnej (efektywnej i przyjaznej środowisku) infrastruktury technicznej, w tym elektrociepłowni, działania służące wykorzystywaniu energetycznemu odpadów, a także wykorzystaniu ekologicznych źródeł energii. Prowadzone będą również działania związane z zagospodarowaniem odpadów komunalnych i innych niż komunalne (np. azbest)”. W zakresie ochrony środowiska przewidziane są działania „służące ochronie i poprawie stanu środowiska przyrodniczego w granicach miasta i jego otoczeniu. Istotne są działania dotyczące jakości powietrza (głównie ograniczenie zanieczyszczenia niską emisją, w tym benzopirenem), wód, a także zmniejszające natężenie hałasu”.

Realizowanie założeń *Strategii* w obowiązującym *studium* przy pomocy ustaleń planistycznych oraz wyznaczenie kierunków zagospodarowania miasta, pozwala wnioskować, iż projekt *planu* nawiązuje i uwzględnia założenia zawarte w *Strategii*.

3 ISTNIEJĄCY STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA NA TERENIE OPRACOWANIA ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Poniżej przedstawiono charakterystykę istotnych dla przedmiotu Prognozy elementów środowiska. Większość informacji pozyskano z *Ekofizjografii*, ponieważ autorka tego opracowania bardzo obszernie i szczegółowo scharakteryzowała obszar w granicach *projektu planu*. W przypadku uwzględnienia informacji wykraczających poza ustalenia *Ekofizjografii*, wskazano ich źródło. Niektóre dane zaktualizowano.

3.1 POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OPRACOWANIA

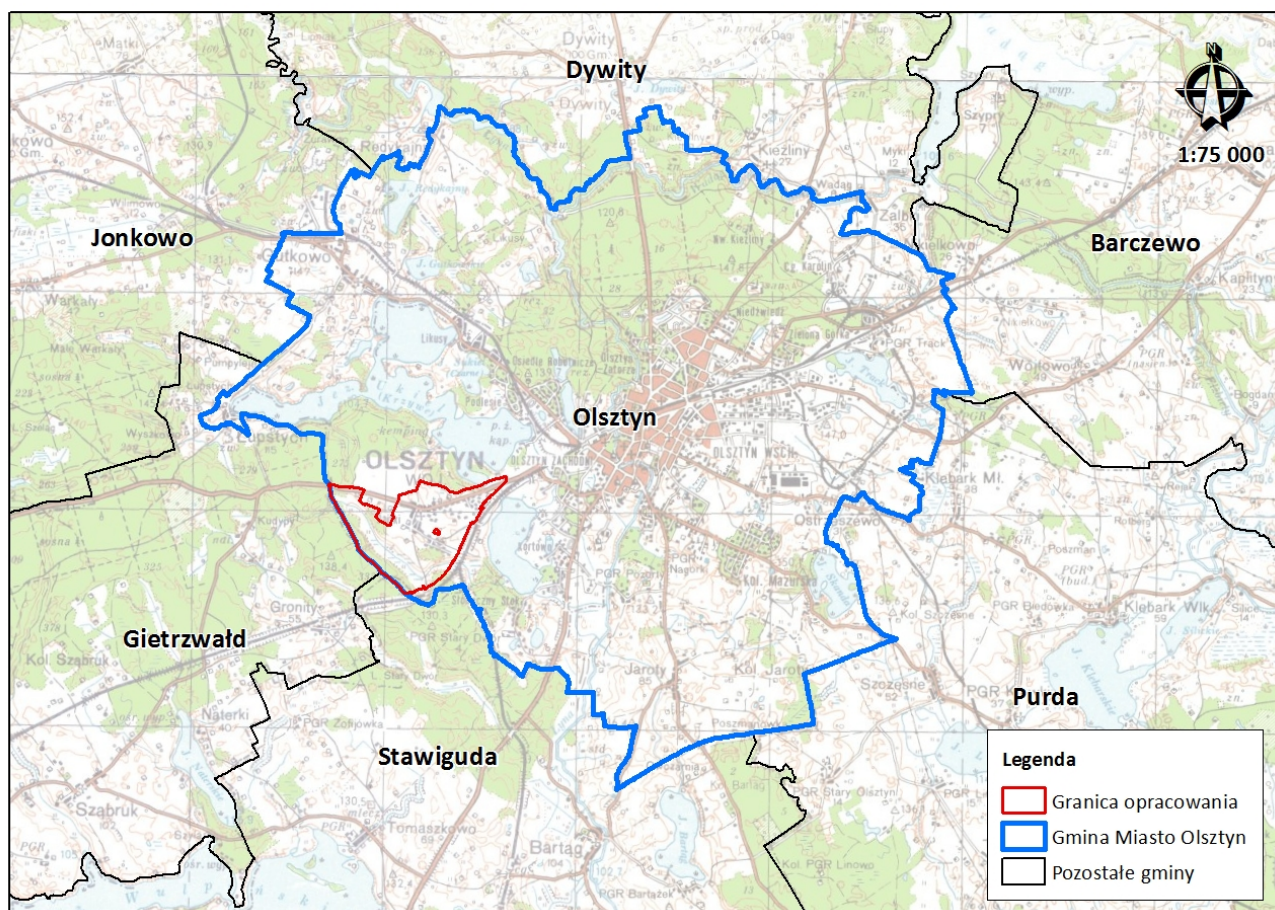
Obszar opracowania, o powierzchni około 296 ha, zlokalizowany jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie grodzkim Olsztyn, w gminie Miasto Olsztyn, w zachodniej części Olsztyna, na osiedlu mieszkaniowym Dajtki.

Lokalizację obszaru opracowania na tle miasta Olsztyna i względem sąsiednich gmin przedstawiono na rysunku 2.

Granice obszaru wyznaczają:

- 1) od strony północnej - ul. Sielska
- 2) od strony wschodniej i południowej – linia kolejowa
- 3) od zachodu - granica miasta przebiegająca na terenach leśnych w sąsiedztwie gmin Gietrzwałd i Stawiguda

W granicach planu znajduje się również niewielki teren po północnej stronie ul. Sielskiej. W części południowej i południowo-zachodniej terenu w granicach projektowanego planu rozciąga się dolina cieku o nazwie Kanał Dajtki (lub Struga Dajtki) o szerokości ok. 300 m, uchodzącego do pobliskiego Jeziora Kortowskiego. W otoczeniu osiedla Dajtki dominują tereny leśne, za wyjątkiem otwartego terenu lokalnego aeroklubu na północ od ul. Sielskiej oraz terenów przyległych do Jeziora Kortowskiego po stronie wschodniej.

Rysunek 2 Lokalizacja terenu opracowania na tle miasta Olsztyna i względem sąsiednich gmin

Źródło: opracowanie własne (podkład mapa topograficzna - <http://mapy.geoportal.gov.pl/>)

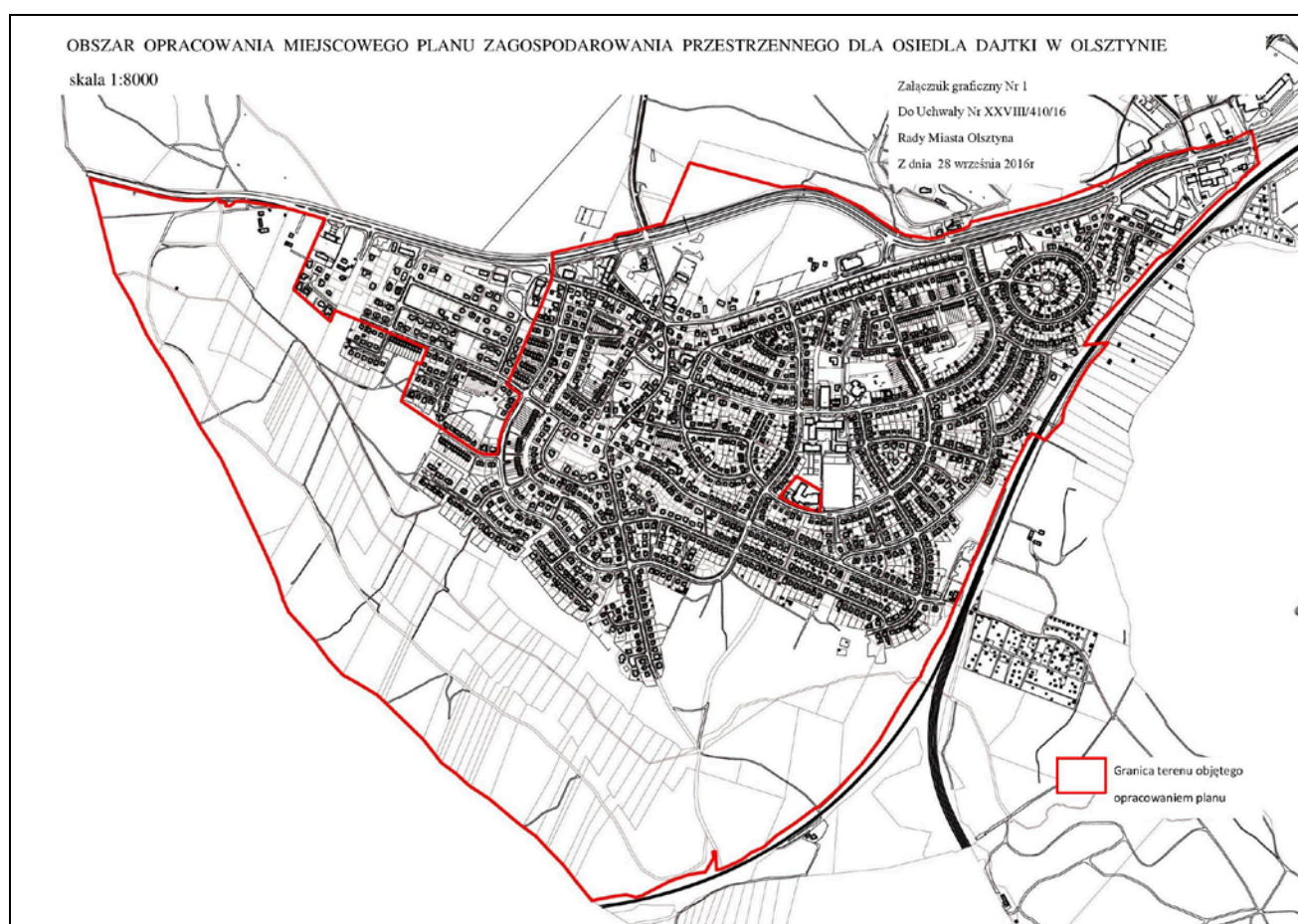
Wyłączone z *planu* zostały natomiast tereny w sąsiedztwie ulic Słonecznikowej, Oliwkowej, Sojowej, Rolnej i Gryczanej, objęte uchwalonymi już miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego:

- w rejonie ulicy Sielskiej (obr. 47, dz. 48/1, 48/3 i części dz. 48/4) – *uchwała Nr XXXVIII/493/04*,
- dla terenu położonego między ulicami Sielską i Rolną na osiedlu Dajtki w Olsztynie - *uchwała Nr XLIV/580/05*,
- dla terenu położonego na osiedlu Dajtki, w rejonie skrzyżowania ulic Rolnej i Kłosowej - *uchwała Nr LVII/655/10*, oraz niewielki teren w centrum osiedla, objęty planem:
- dla terenu przy ulicy Siewnej - Dajtki w Olsztynie - *uchwała Nr XXXVII/658/13*.

Część terenów położonych między tzw. starą i nową ulicą Sielską (w części zachodniej), objęta uchwałą Nr LII/599/09 w sprawie zmiany MPZP otoczenia jez. Ukiel w Olsztynie - rejon Dajtki, została objęta przedmiotowym *projektem planu* (msipmo.olsztyn.eu/imap).

Zgodnie z informacją przytoczoną w *Ekofizjografii* początki Dajtek datują się na połowę XIV w. Od 1966 r. wieś Dajtki stanowi osiedle Olsztyna. Jest to część miasta z dominacją zabudowy niskiej jednorodzinnej (domy wolnostojące i tzw. bliźniaki, sporadycznie zabudowa szeregowa). W centralnej części osiedla znajduje się zabudowa usługowa i użyteczności publicznej, w tym szkoła, przedszkole, biblioteka, kościół, poczta, przychodnia zdrowia, apteka, sklepy, gastronomia. W północno-wschodniej części osiedla znajduje się kompleks zabudowy usługowej ze stacją paliw, stacją obsługi i salonem sprzedaży samochodów oraz giełdą samochodową. Między starym i nowym śladem ul. Sielskiej również znajdują się zakłady usługowe. Teren osiedla jest intensywnie zabudowany, co ilustruje rys. 3.

Tereny niezabudowane, o stosunkowo niewielkich powierzchniach w skali osiedla, są przekształcone przez człowieka, zagospodarowane pod place zabaw lub boiska, bądź nieużytkowane, z nielicznymi drzewami i krzewami, często zaśmiecone.

Rysunek 3 Granice terenu objętego *Projektem planu* (załącznik graficzny do uchwały ws. przystąpienia do sporządzenia planu)

3.2 OCENA STANU I FUNKCJONOWANIA ZASOBÓW ŚRODOWISKA

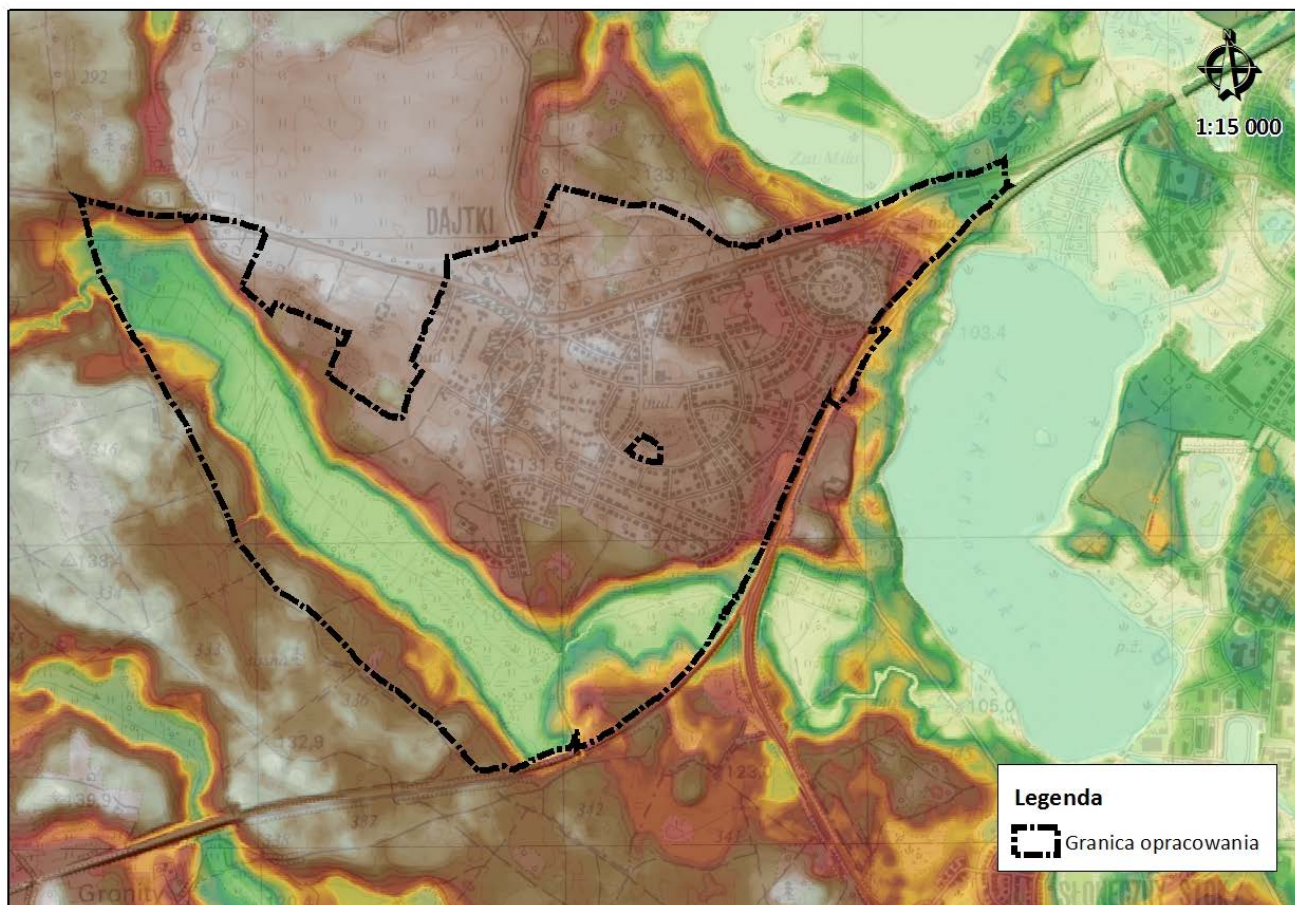
3.2.1 RZĘŻBA TERENU I GEOMORFOLOGIA

Analizowany obszar położony jest w zachodniej części mezoregionu Pojezierze Olsztyńskie, obejmującego zachodnią część makroregionu Pojezierze Mazurskie. Pojezierze Olsztyńskie rozciąga się po obu stronach górnego biegu rzeki Łyny i odpowiada zasięgowi płata lodowcowego ostatniego zlodowacenia, którego fazy zaniku zaznaczyły się w postaci łuków wałów morenowych o wysokości do 200 m n.p.m.

Łyna, będąca osią symetrii moren na Pojezierzu Olsztyńskim bierze początek na wysokości 153 m n.p.m., aby w Olsztynie osiągnąć rzędną 98 m n.p.m.

Rzędne analizowanego obszaru nie mają charakteru naturalnego, ponieważ powierzchnia terenu została całkowicie przekształcona. Tereny zabudowy osiedlowej położone są na wysokości między 125 a 135 m n.p.m. Obniżenie terenu przy Kanale Dajtki osiąga poziom ok. 105 m n.p.m.

Lokalizację obszaru opracowania na tle numerycznego modelu terenu i mapy hipsometrycznej przedstawiono na rysunku 4.

Rysunek 4 Lokalizacja obszaru opracowania na tle mapy hipsometrycznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

3.2.2 GLEBY

W granicach obszaru opracowania dominują grunty zabudowane i zurbanizowane, tzn.: B – tereny mieszkaniowe; Ba - przemysłowe, Bi - inne zabudowane, Bp - zurbanizowane niezabudowane lub w trakcie zabudowy, Bz - rekreacyjno-wypoczynkowe. Na terenach zabudowanych naturalna pokrywa glebowa została przekształcona w sposób nieodwracalny. Wykształciły się tu gleby antropogeniczne.

W obrębie Torfowiska Dajtki występują łąki trwałe V i VI klasy, pastwiska trwałe klas IV-VI oraz grunty orne klas IV-VI. Lasy klasyfikowane są jako grunty klas V i VI. Na torfowisku występują gleby torfowe torfowisk niskich, powstałe na skutek wolnego przepływu wód lub ich lokalnego stagnowania.

3.2.3 STOSUNKI WODNE

3.2.3.1 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe na terenie opracowania tworzą Kanał (Struga) Dajtki i sieć rowów melioracyjnych - po stronie południowej oraz niewielkie oczko wodne - w części północnej analizowanego obszaru.

Kanał Dajtki - ciek uregulowany - odprowadza do Jeziora Kortowskiego wody z urządzeń melioracyjnych w rejonie Kudyp i Gronit (gm. Gietrzwałd) oraz dopływów lokalnych. W granicach projektu planu ciek ten ma długość ok. 2,8 km a poza planem, do ujścia do jeziora, ok. 1,2 km. Zlokalizowany w granicach planu zbiornik wodny, o pow. nieco poniżej 18 a, według informacji zawartych w *Ekofizjografii* został częściowo zasypany i zdewastowany wskutek prac inwestycyjnych.

Wizyta w terenie przeprowadzona w listopadzie 2018 r. oraz w kwietniu 2020 r. wykazała, że zbiornik wypełniony jest wodą a jego brzegi intensywnie porośnięte roślinnością. Widoczne są ślady zmian w strefie brzegowej.

Fot. 1 Analiza porównawcza zdjęć zbiornika wodnego, wykonanych w: 2018 r. i 2020 r. (fot. własne)

W zagospodarowaniu brzegów zbiornika zaznacza się presja użytkowników nieruchomości przy brzegu południowym. Brzeg ten jest wykorzystywany praktycznie do krawędzi stromego brzegu. Na fotografiach poniżej widać: plac postojowy sięgający krawędzi przybrzeżnej skarpy oraz nasyp terenowy do linii brzegowej zbiornika.

Fot. 2 Użytkowanie południowego brzegu zbiornika (fot. własne)

Obszar objęty projektem *planu* położony jest na terenie Dorzecza Pregoty oraz regionu wodnego Łyny i Węgorapy, dla którego opracowano *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty*, przyjęty *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1959).

Analizowany obszar położony jest w 3 zlewniach. Większość terenu - część południowa i centralna - należy do zlewni Kanału Dajtki. Północno-wschodni narożnik odwadniany jest bezpośrednio do Jeziora Kortowskiego a większa część sąsiedztwa ul. Zbożowej oraz teren zabudowy usługowej przy ul. Sielskiej - w kierunku północnym tj. do jeziora Ukiel.

Cały teren położony jest w granicach Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) - rzecznej - RW700018584389 o nazwie „Kortówka z jeziorem Ukiel i Kortowskie”. W planach gospodarowania wodami jeziora stanowią wyodrębnione jednolite części wód, co oznacza, że przedmiotowy obszar powiązany jest również z JCWP jeziorowymi: LW30402 o nazwie *Ukiel* i LW30404 o nazwie *Kortowskie*.

Analizowany obszar *projektu planu* znajduje się poza zasięgiem stref zagrożenia powodziowego.

RZEKA KORTÓWKA

Kortówka to lewostronny dopływ Łyny. Zlewnia Kortówki ma ok. 38 km² powierzchni i obejmuje m.in. wieś Łupstych oraz osiedla: Dajtki, Grunwaldzkie, Gutkowo i Kortowo i część Likus. W zlewni

rzeki znajdują się także jeziora Sukiel, Ukiel, Sgnitek, Starodworskie, Czarne i Kortowskie. Kortówka na długości ok. 1,6 km płynie przez łąki i bagna, następnie w pobliżu ogródków działkowych i domów jednorodzinnych, po czym wpływa po stronie północnej do Jeziora Kortowskiego. Ciek na tym odcinku w latach 80-tych XX w. zanieczyszczany był ściekami z kanalizacyjnego przelewu awaryjnego. Sytuacja uległa poprawie pod koniec lat 80-tych, kiedy wybudowano nowy kolektor ściekowy.

Kortówka jest głównym dopływem Jeziora Kortowskiego i jedynym jego odpływem, za którym ma długość 1,8 km. Za jeziorem rzeka przepływa przez teren miasteczka akademickiego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (UW-M) w Olsztynie, a za przepustem pod al. Warszawską, do ujścia do Łyny, płynie przez podmokłe łąki i nieużytki. Przepływ średni w Kortówce wynosi $0,27 \text{ m}^3/\text{s}$.

Jakość wód

Słaba jakość wód Kortówki jest w dużej mierze spowodowana rekultywacją Jeziora Kortowskiego. W zastawce zbudowanej na wypływie z tego jeziora znajduje się wylot rurociągu służącego do odprowadzania odtlenionych wód naddanych. W badaniach prowadzonych przez pracowników Katedry Inżynierii Ochrony Środowiska UW-M stwierdzano wynikające z tego faktu zakłócenia równowagi chemicznej i biologicznej na odcinku Kortówki za wypływem z Jeziora Kortowskiego. Wyniki analiz chemicznych wskazywały na bardzo niską zawartość tlenu w najmniej korzystnym okresie roku. Wyraźną poprawę warunków tlenowych i spadek ilości substancji biogennych obserwowano w Kortówce dopiero w odległości ok. 900 m od wypływu z jeziora - dzięki intensywnym procesom samooczyszczania. Sukcesywna poprawa warunków tlenowych obserwowana z biegiem rzeki Kortówki pozwala przypuszczać, że redukcja związków biogennych odbywa się dzięki ich pobieraniu przez mikroorganizmy i roślinność wyższą, w tym roślinność związaną ze strefą brzegową tego cieku.

W ocenie jakości wód powierzchniowych badanego obszaru posłużono się danymi RZGW (*Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty*, 2016) oraz *Oceną jakości jednolitych części wód powierzchniowych rzek badanych w 2015 roku* uzyskanymi przez WIOŚ. W ramach monitoringu operacyjnego oceny JCWP rzecznej „Kortówka z jez. Ukiel i Kortowskie” pomiarów dokonano w punkcie pomiarowym Kortówka – pow. ujścia do Łyny.

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki badań jakości rzeki Kortówka dla obszaru JCWP oraz ocenę stanu JCWP, zlokalizowanego na przedmiotowym terenie.

Tabela 1 Uzyskane wyniki badań jakości wód powierzchniowych obszaru opracowania

Klasyfikacja stanu ekologicznego	Wynik badań (2015, 2016)
JCWP rzeczne „Kortówka z jez. Ukiel i Kortowskie” o kodzie RW700018584389 JCWP: SZCW - charakter został znacznie zmieniony na skutek fizycznego oddziaływania człowieka	
Klasa elementów biologicznych	dobry
Klasa elementów hydromorfologicznych	dobry
Klasa elementów fizykochemicznych	dobry
Stan/potencjał ekologiczny	dobry
Stan chemiczny	nie określono
Stan JCWP	wg WIOŚ: nie określono wskaźników chemicznych, w związku z tym nie określono stanu JCWP;
	wg RZGW: stan JCWP określany jest jako zły; ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych - jako niezagrożona

Źródło: Ocena jakości jednolitych części wód powierzchniowych rzek badanych w 2015 roku, WIOŚ, Olsztyn 2015

Celem środowiskowym dla powyższych JCWP jest osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. Do działań zalecanych do przeprowadzenia w obszarze JCWP „Kortówka z jez. Ukiel i Kortowskie” zalicza się głównie działania wynikające z gospodarki ściekowej.

JEZIORO UKIEL (KRZYWE)

Jest to akwen położony w zachodniej i północno-zachodniej części Olsztyna, największy (ok. 412 ha powierzchni) i najgłębszy (43 m) w zlewni Kortówka – Łyna. Linia brzegowa jeziora jest bardzo silnie rozwinięta, z licznymi zatokami i półwyspami; jej długość wynosi 22,6 km. Naturalne dopływy jeziora to niewielkie strugi. Odpływem jest Kortówka, która wypływa ze wschodniej części wschodniego basenu, zwanego Plosem Olsztyńskim i prowadzi wody do Jeziora Kortowskiego.

Jezioro Ukiel składa się z czterech wyraźnie wyodrębnionych części, tzw. plos, połączonych przesmykami. Są to: Ploso Przejma - w części środkowej, Ploso Gutkowskie - w części północnej, Ploso Łupstyskie - po stronie zachodniej i Ploso Olsztyńskie - wschodnie. Ploso Olsztyńskie ma powierzchnię ok. 120 ha i głębokość maks. 20 m. Brzegi są lekko wyniesione, za wyjątkiem strony zachodniej, gdzie skarpy sięgają 20 m wysokości. Nad jego brzegiem wschodnim położona jest część osiedla mieszkaniowego Likusy a przy brzegu południowo-zachodnim znajduje się część osiedla Dajtki. Nad brzegami tej części jeziora liczna jest zabudowa sportowo-rekreacyjna i wypoczynkowa, która w ostatnich latach intensywnie się rozbudowuje.

Rzeczywistą zlewnię jeziora Ukiel Lossow szacował w 2005 roku na mniej niż 1 675 ha (zlewnia topograficzna), ze względu na uzbrojenie miasta w kanalizację deszczową i odprowadzenie części wód deszczowych poza jezioro, do Łyny. Retencja w zlewni oceniana jest pozytywnie, ze względu na

duży udział lasów (ok. 60%), silnie rozwiniętą mikrorzeźbę i dużą objętość wody w jeziorze (43,6 mln m³).

Jakość wód

Ukiel nie jest obecnie odbiornikiem ścieków ze źródeł punktowych, ale jego cechy morfometryczne i sposób zagospodarowania zlewni sytuują je w rzędzie umiarkowanie odpornych na wpływy zlewniowe - tj. II kategoria podatności na degradację. Ostatnie badania prowadzone przez WIOŚ w Olsztynie w 2015 roku wykazały III klasę jakości wód w odniesieniu do elementów biologicznych i fizykochemicznych (tj. umiarkowany stan ekologiczny), m.in. ze względu na przekroczenia dopuszczalnych dla II klasy wartości parametrów takich jak stężenie azotu ogólnego, fosforu ogólnego i średnie nasycenie warstw przydennych wody tlenem. Stan chemiczny oceniono jako dobry. Stan jednolitej części wód jezioro Ukiel oceniono jako zły.

Ustalenia zawarte w *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty*, dla JCWP *Ukiel* są następujące:

- naturalna część wód,
- brak zagrożenia nieosiągnięciem celów środowiskowych,
- brak oceny stanu wód.

W związku z powyższym ustalono dla tej części wód następujące cele środowiskowe:

- dobry stan ekologiczny,
- dobry stan chemiczny.

JEZIORO KORTOWSKIE

Położone jest w południowo-zachodniej części Olsztyna, w sąsiedztwie dzielnic Kortowo, Słoneczny Stok i Dajtki, w zlewni Łyny. Wysokość lustra wody wynosi ok. 103,5 m n.p.m. W związku z rekultywacją jeziora poziom wody może być regulowany. Powierzchnia jeziora wynosi ok. 89 ha a długość linii brzegowej 4,8 km. W misie jeziora wyróżnia się dwa płaszczyzny: północne, gdzie jezioro osiąga głębokość maks. 15,7 i południowe o głębokości maks. 17,2 m. Brzegi po stronie południowozachodniej są strome i porośnięte lasem. Po stronie północnej jezioro sąsiaduje z ogrodami działkowymi a po stronie południowo-wschodniej z miasteczkiem akademickim UW-M w Olsztynie. Zlewnia całkowita jeziora wynosi prawie 3 800 ha a bezpośrednia 102 ha. W wyniku budowy kanalizacji deszczowej zlewnia bezpośrednia jeziora uległa zmniejszeniu. Oprócz dopływającej do jeziora rzeki Kortówki, dopływają do niego również: Potok Leśny (o dł. ok. 7 km i zlewni ok. 969 ha, odbierający spływy burzowe z Dajtek i ogrodów działkowych), przewód drenarski (Kanał Dajtki), Potok Starodworski (o pow. zlewni ok. 58 ha zbierający zanieczyszczenia ze spływów

powierzchniowych z części osiedla Słoneczny Stok) oraz Potok Parkowy (o pow. zlewni ok. 35 ha, odwadniający teren dawnej jednostki wojskowej i część terenów UW-M). Z południowej części jeziora wypływa rzeka Kortówka. Lossow w publikacji pt. *Jeziora Olsztyna* stwierdził, że Kortowskie jest jeziorem stosunkowo odpornym na wpływ zlewni, chociaż niekorzystna jest mała pojemność jeziora w stosunku do długości jego linii brzegowej. Aktywność człowieka w zlewni ma bardzo duży wpływ na jakość wody tego jeziora. Jako główne zagrożenia dla Kortowskiego Lossow wskazał: spływ wód opadowych z osiedla Dajtki (i ul. Sielskiej), Słonecznego Stoku i Kortowa, intensywne użytkowanie rekreacyjne, bez odpowiedniego zaplecza sanitarnego oraz zbyt mały i nierównomierny dopływ wody z jeziora Ukiel, uniemożliwiający skuteczną odnowę wód jeziora wymaganą w związku z prowadzeniem rekultywacji metodą usuwania wód naddennych.

Jakość wód

Słaby stan wód Jeziora Kortowskiego potwierdzają wyniki analiz przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie w ramach Programu Państwowego Monitoringu Środowiska w woj. warmińsko-mazurskim na lata 2013-2015. W raporcie zatytułowanym *Ocena jakości wód jezior badanych w 2014 roku* zamieszczono zbiorcze zestawienie wyników badań, z których wynika, że ogólny stan jeziora jest zły. Wyniki badań fitoplanktonu wskazywały na znaczne zeutrofizowanie (wysoką „żyźność”) wód jeziora: produkcja pierwotna była wysoka, wartość biomasy planktonu roślinnego wysoka latem i jesienią, liczebność organizmów bardzo wysoka.

Na podstawie tych badań określono stan jeziora jako słaby. Przezroczystość wód jeziora była niska (1,6 m) a nasycenie tlenem naddennych warstw wody wynosiło 2,1%, co wskazywało na stan poniżej dobrego, chociaż pozostałe parametry fizykochemiczne odpowiadały stanowi dobremu.

Ustalenia zawarte w aktualizacji *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty* są dla tej części wód następujące:

- naturalna część wód,
- zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych,
- zły stan wód.

W związku z powyższym, ustalono dla tej części wód:

- mniej rygorystyczny cel środowiskowy w odniesieniu do potencjału ekologicznego, ze względu na brak możliwości technicznych - termin osiągnięcia dobrego stanu: 2027 rok,
- dobry stan chemiczny.

W powyższym dokumencie zawarto informację, że kilkadziesiąt lat rekultywacji jeziora pozwoliło znacząco poprawić jakość wód jeziora, ale dalsza poprawa jest raczej niemożliwa. Jako działania niezbędne w celu osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP „Kortowskie” wskazano:

- indywidualne ustalenie celu środowiskowego,
- kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw.

3.2.3.2 WODY PODZIEMNE

W rejonie Olsztyna wykorzystywane są wody podziemne z utworów plejstocenu (czwartorzęd) oraz eocenu górnego i oligocenu (trzeciorzęd). Ich miąższość wynosi najczęściej 20–40 m, ale lokalnie nawet przekracza 40 m, co w połączeniu z wielkością zasobów (sygnalizowaną poniżej) wskazuje, że warunki zaopatrzenia miasta w wodę są korzystne. Podstawą zaopatrzenia są trzy ujęcia: Wadąg, Kortowo-Stary Dwór oraz Zachód (woda m.in. dla osiedla Dajtki). Wielkość ustalonych zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych dla ujęć komunalnych i przemysłowych przekracza obecne zapotrzebowanie.

Miasto Olsztyn w całości położone jest w obszarze ochronnym. Lokalnie występują niewielkie obszary, określane jako praktycznie niezagrożone, gdzie czas dopływu szacuje się na ponad 100 lat. Stężenia głównych składników wód podziemnych mieszczą się w granicach stężeń dla wód do picia. Jedynie związki żelaza i manganu, będące naturalnymi składnikami wód podziemnych, przekraczają dopuszczalne stężenia dla wód do picia.

Przedmiotowy obszar w całości występuje w obrębie udokumentowanego trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 205 „Subzbiornika Warmia” oraz częściowo, w północno-wschodnim krańcu, w obrębie udokumentowanego czwartorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 213 „Zbiornik międzymorenowy Olsztyn”.

„Zbiornik międzymorenowy Olsztyn” o powierzchni 1383 km² posiada typ ośrodka porowy, głębokość od 20 do 50 m. Dla istniejącego GZWP nr 213 obowiązuje, przyjęta przez Ministra Środowiska w 2008 roku, „Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Olsztyn (GZWP nr 213)”, określająca przestrzennie obszary ochronne zbiornika, wydzielając wśród nich obszary ochronne o zastrzonych rygorach – w obrębie których szacowany czas dopływu wód opadowych do poziomu wodonośnego jest krótszy niż 25 lat.

„Subzbiornik Warmia” został określony jako trzeciorzędowy o charakterze porowym. Mimo znacznej powierzchni (1660 km² – wg *Dokumentacji hydrogeologicznej*) posiada niewielkie zasoby całkowite (60000 m³/d). Wody jego eksploatowane są z głębokości rzędu 150-200 m. Dla

istniejącego GZWP nr 205 obowiązuje, powstała w 2013 r., „*Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 205- Subzbiornik Warmia*” (Hulboj i zespół, 2013).

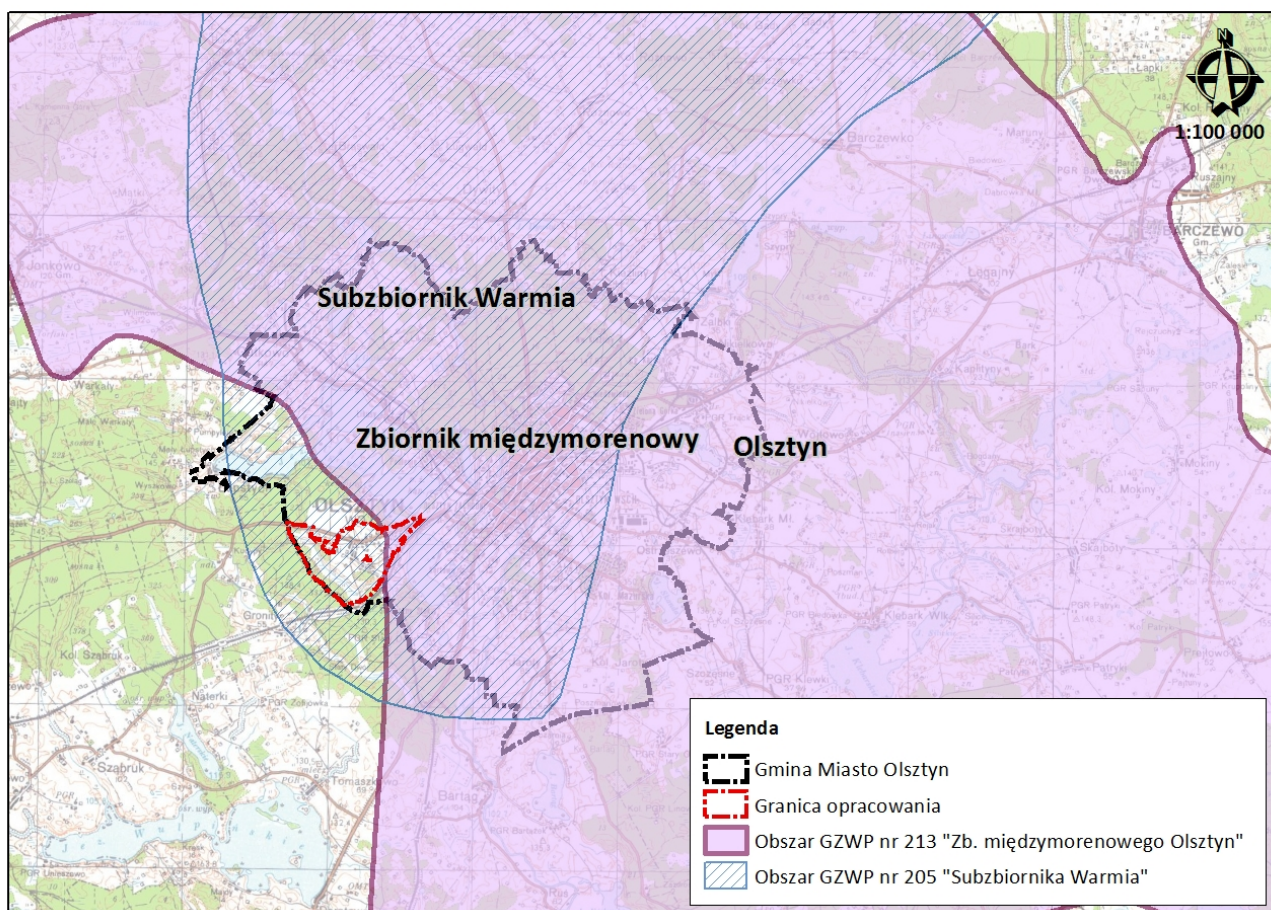
GZWP nr 205 położony jest na znacznej głębokości, zapewniającej mu dobrą izolację od wpływów powierzchniowych. Występuje poniżej zasobnych utworów czwartorzędowych, a w jego południowej części, ponad nim wydzielono czwartorzędowy GZWP nr 213 „Zbiornik międzymorenowy Olsztyn”. Poziom zbiornikowy o napiętym zwierciadle wody jest izolowany od powierzchni ciągłym kompleksem utworów słabo przepuszczalnych o miąższościach ponad 50 m. Dla GZWP nr 205, ze względu na korzystne warunki geologiczne i hydrodynamiczne, w aspekcie naturalnej możliwości ochrony wód podziemnych przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu do poziomu zbiornikowego, nie wyznaczono obszaru ochronnego (*Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce*, 2017).

Na terenie całego miasta Olsztyna istnieją korzystne warunki zaopatrzenia w wodę. Woda wodociągowa w Olsztynie pochodzi ze studni wierconych, z utworów czwartorzędowych (studnie o głębokości 50 – 100 m) oraz z utworów trzeciorzędowych (studnie o głębokości 250-320 m). Woda wydobywana ze studni posiada nadmierną zawartość żelaza i manganu, stąd poddawana jest ona procesom uzdatniania w Stacjach Uzdatniania Wody.

Pod względem jednolitych części wód podziemnych obszar ten zaliczamy do JCWPd – GW720020.

Obszar JCWPd 20 obejmuje zlewnie Łyny i innych dopływów Pregoty, na terenie 10 powiatów o łącznej powierzchni 6089,3 km². W obrębie jednostki JCWPd nr 20 występują 2-4 poziomy wodonośne, zlokalizowane w osadach czwartorzędu i paleogenu, a średnia miąższość utworów wodonośnych wynosi >40 m. Nakład warstwy wodonośnej tworzą głównie utwory przepuszczalne (*Ocena stanu chemicznego i ilościowego jednolitych części wód podziemnych w 2010 roku, Załącznik 2b - Modele pojęciowe i charakterystyka JCWPd 11-20*, 2011).

Lokalizację obszaru opracowania na tle GZWP przedstawiono poniżej na rysunku nr 5.

Rysunek 5 Lokalizacja obszaru opracowania na tle istniejących GZWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geologia.pgi.gov.pl/arcgis/>

Jakość wód podziemnych

Jakość wody na ujęciach wody i sieci wodociągowej jest na bieżąco kontrolowana przez laboratorium Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. oraz Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Olsztynie.

Według informacji Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. badane parametry fizykochemiczne i bakteriologiczne nie przekraczają dopuszczalnych norm, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do picia przez ludzi (*Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku „w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi” (Dz.U. 2017 poz. 2294) (<http://www.pwik.olsztyn.pl>)*.

Badania jakości wód podziemnych występujących na terenie opracowania prowadzone w sieci krajowej wykazują, że wody GZWP nr 213 należą do wysokiej klasy jakości IB i średniej jakości II.

Dodatkowo oceny jakości wód podziemnych badanego obszaru można dokonać na podstawie oceny stanu istniejącego JCWPd nr 20. W badaniach monitoringowych przeprowadzonych przez Inspekcję Ochrony Środowiska w punkcie kontrolnym w mieście

Olsztynie stan chemiczny oraz stan ilościowy (w 2010r. i 2012r.) wód podziemnych JCWPd nr 20 określono jako dobry (<http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/>).

Warto również zaznaczyć, iż na obszarze opracowania, ani w jego najbliższym sąsiedztwie nie istnieją istotne źródła zanieczyszczeń wód podziemnych.

3.2.4 WARUNKI KLIMATYCZNE

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w tzw. mazurskiej dzielnicy klimatycznej, najchłodniejszej z nizinnych części Polski (szczególnie zimne wiosny i zimy). Obszar ten charakteryzuje bardzo krótki okres wegetacyjny, który dla rejonu Olsztyna wynosi tylko około 200 dni.

Charakterystyki warunków meteorologicznych dla badanego obszaru wykonano w oparciu o dane uzyskane ze stacji meteorologicznej w Olsztynie (*Program Ochrony Środowiska Miasta Olsztyna do 2020*, 2016) oraz dane IMGW (mapy klimatu Polski na lata 2011-2019 - <http://klimat.pogodynka.pl>).

Temperatura powietrza

Średnia roczna temperatura w rejonie Olsztyna do roku 2010 wynosiła około 7°C. W ostatnich latach na terenie całego kraju możemy zaobserwować wzrost średniej temperatury rocznej. Na podstawie map klimatycznych Polski IMGW wykazano, iż średnia temperatura w Olsztynie w ostatnich latach znalazła w przedziale 7-9°C. Ostatnie dwa lata (2018, 2019) były wyjątkowo ciepłe i średnia roczna osiągnęła wartości w przedziale 9-10°C.

Najniższe temperatury z wielolecia notowane są w styczniu i lutym (około 3,9°C – 4,2°C). W ostatnim roku najzimniejszym miesiącem był styczeń, a średnia temperatura z tego miesiąca znalazła się w przedziale od -2 do -3°C.

Najwyższe temperatury odnotowuje się w czerwcu, lipcu i sierpniu (około 16,1°C - 16,9°C). W roku 2019 najwyższa średnia temperatura była w miesiącu czerwcu i znalazła się w przedziale 20-21°C.

Ponadto z dodatkowych danych (<http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy#>) można odczytać średnią temperaturę okresu wegetacyjnego, która dla tego obszaru wynosi 15°C.

Opady atmosferyczne

Roczne sumy opadów wynoszą około 600 mm. Według map klimatycznych IMGW w ostatnich kilku latach wielkość opadów była zróżnicowana. W latach 2010-2012 znajdowała się ona na poziomie 600-700 mm. Natomiast w latach 2013-2015 i w roku 2018 wyniosła 550-600 mm. Natomiast rok 2016 i 2017 były wyjątkowo deszczowe, a suma opadów w 2016r.

wyniosła 700-750 mm, a w 2017 r. znalazła się w przedziale: 950-1000 mm opadu. W ostatnim roku suma opadów osiągnęła wartość 650-700 mm.

Najwyższe opady notowane są głównie latem, zazwyczaj w lipcu (średnio ok. 90 mm). Miesiąc lipiec w ostatnich latach był również deszczowy, kiedy to spadło 120 - 140 mm. Jednak w 2019 r. najwięcej opadów odnotowano w maju: 120-140 mm.

Najniższe opady odnotowuje się zimą i wczesną wiosną (styczeń – kwiecień; około 26 – 32 mm). W roku 2018 najbardziej „suchym” miesiącem był luty i marzec, kiedy to średnio spadło 0-10 mm opadu, a w roku 2019 najmniej opadów odnotowano w kwietniu (0-10 mm).

Opady śniegu stanowią 15-20% sumy opadów rocznych i występują od listopada do kwietnia. Średnia liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 80-90 dni (dane do 2014r.). W ostatnich latach odnotowuje się jednak spadek sumy opadów śniegu.

Wielkość opadów atmosferycznych w okresie wegetacyjnym wynosi ok. 200 mm.

Wiatry

W Olsztynie najczęściej występują wiatry z sektora zachodniego i południowego, najrzadziej z kierunków północno-wschodnich. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 2,9 m/s, największą średnią prędkość wiatry osiągają w miesiącach zimowych (luty – 3,3 m/s), najmniejszą latem (sierpień – 2,3 m/s).

Ustłonecznienie

Najwięcej dni pochmurnych na ogół występuje późną jesienią (w grudniu), a najmniej późnym latem (we wrześniu). Zachmurzenie generalnie jest większe w okresie późnej jesieni i zimą, mniejsze w pozostałych porach roku.

Analiza dni pogodnych w ciągu roku wykazała, że najpogodniejszym miesiącem w 2018 roku był maj, a w 2019r. - czerwiec.

Ponadto, dokonując analizy warunków atmosferycznych, należy również uwzględnić inne czynniki, powodujące lokalne zmiany w klimacie, m.in. rzeźbę terenu, obecność szaty roślinnej i kompleksów leśnych, rodzaj użytkowania gruntów i stopień antropogenicznego zainwestowania oraz głębokość zalegania wód podziemnych.

Na obszarze opracowania warunki klimatu kształtuje zabudowa i lokalna zieleń (ograniczanie prędkości wiatru, ograniczenie dobowych wahań temperatury). W sezonie grzewczym lokalne warunki topoklimatu istotnie pogarszają się (smog). Zabudowa powinna być uzupełniana o zieleńce, skwery i parki, aby poprawiać warunki aerosanitarne. Korzystna dla mikroklimatu osiedla jest obecność lasów, które oprócz pozytywnego wpływu na prędkość wiatrów i

wilgotność powietrza zwiększają ilość olejków eterycznych i fitoncydów w powietrzu. W dolinie cieką zalega chłodne wilgotne powietrze a dobowe wahania temperatury są większe. Wczesną jesienią pojawiają się przymrozki. Częstsze są mgły. Jest to obszar o niekorzystnych warunkach pod zabudowę przeznaczoną do całorocznego pobytu ludzi.

3.2.5 ŚRODOWISKO BIOTYCZNE

3.2.5.1 FLORA

Na podstawie przynależności geobotanicznej wg J. M. Matuszkiewicza (2008) omawiany obszar możemy zaliczyć do działu Północno Mazursko-Białoruskiego, krainy Mazurskiej, podkrainy Zachodniomazurskiej, okręgu Olsztyńsko-Szczytnowskiego oraz podokręgu Olsztyńskiego.

Natomiast według przynależności przyrodniczo-leśnej przedmiotowy teren położony jest w zasięgu Krainy Mazursko-Podlaskiej (II) i mezoregionu Pojezierza Mrągowskiego (II.2) (Zielony, Kliczkowska, 2012).

Roślinność przedmiotowego obszaru jest wynikiem ukształtowania powierzchni oraz warunków siedliskowych, zmian klimatycznych, jakie miały miejsce na przełomie wieków oraz działalności i ingerencji człowieka w naturalne środowisko.

Potencjalna roślinność naturalna

Na podstawie mapy potencjalnej roślinności naturalnej Polski możemy również ogólnie scharakteryzować naturalne zespoły roślinne porastające teren opracowania (*Potencjalna roślinność naturalna Polski, 2008*). Z analizy mapy potencjalnej roślinności naturalnej Polski wynika, iż badany teren leży głównie w obszarze zespołu *Tilio-Carpinetum*, grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga.

Roślinność rzeczywista

Opisu szaty roślinnej dokonano przede wszystkim na podstawie analizy materiałów oraz obserwacji i zapisów z wizji terenowej.

Na podstawie wizji terenowej i *Ekofizjografii* w obrębie przedmiotowego terenu wyróżniono następujące rodzaje zbiorowisk roślinnych:

- lasy - enklawy i fragmenty dużych kompleksów leśnych,
- roślinność wodolubna z zakrzewieniami w najniższych częściach doliny lokalnego cieką,
- roślinność wodna i wodolubna niewielkiego zbiornika wodnego i cieką,
- półnaturalna roślinność łąkowa i pastwiskowa, lokalnie z zadrzewieniami - w wyższych partiach doliny cieką,

- roślinność synantropijna i ruderalna - tereny niezabudowane, okolice torów kolejowych, w sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkalnej, w pasach drogowych.

W *Ekofizjografii* przytoczono nazwy około 110 gatunków roślin zidentyfikowanych na obszarze opracowania (nie wyróżniając gatunków chronionych). Na torfowisku występują turzyce (nibyciborowata, bagienna, pęcherzykowata, prosowa), trzcina pospolita i pałka szerokolistna, a w dolinie cieku wiązówka błotna, wiechlina (gajowa i łąkowa) oraz wierzby (purpurowa, szara, uszata). Dla zidentyfikowanych zbiorowisk, w połączeniu ze składem gatunkowym, wskazano tereny o wysokich, średnich, przeciętnych i niskich walorach przyrodniczych. W pierwszej grupie znalazła się roślinność leśna, wodna i wodolubna. Roślinności łąkowej i pastwiskowej, sporadycznie zadrzewionej, przypisano wartość średnią. Pozostałe tereny porośnięte antropofitami nie mają wysokiej wartości przyrodniczej. Nie wskazano na obszarze opracowania wyróżniających się okazów drzew.

W kwietniu 2018 r. dolina Kanału Dajtki była intensywnie zarośnięta, co w połączeniu z bardzo podmokłym podłożem powodowało, dojście do koryta cieku (bez odpowiedniego obuwia lub kładki) było niemożliwe. Dolina w części zachodniej bardzo intensywnie zarasta wierzbą (różne gatunki); w części centralnej dominują trzciny, w których w kwietniu 2018 r. słychać było głosy żab.

Fot. 3 Widok części zachodniej doliny kanału Dajtki (fot. własne; IV.2018)

Fot. 4 Widok części centralnej doliny (*fot. własna*)

Fot. 5 Widok części zachodniej doliny. W głębi wiadukt kolejowy (*fot. własna*)

3.2.5.2 FAUNA

Głównym czynnikiem determinującym obecność zwierząt na danym terenie jest struktura zabudowy przestrzennej, a także mikroklimat, stopień zanieczyszczenia powietrza, zagęszczenie ludności, dostępność składników pokarmowych i tym samym pokrycie szatą roślinną terenu.

Zgodnie z opisem zawartym w *Ekofizjografii*, najcenniejszym siedliskiem fauny jest obszar doliny lokalnego ciek. Za opracowaniem *Ptaki Olsztyna* stwierdzono, że gnieździło się tu 37 gatunków ptaków a także, że jest to teren żerowiskowy i miejsce odpoczynku ptaków wodno-błotnych. Ponadto, w dolinie rozmnaża się: żaba trawna, moczarowa, grzebiuszka ziemna i rzekotka drzewna. Ze względu na duży udział zieleni osiedle Dajtki w części zabudowanej jest miejscem bytowania wielu gatunków ptaków (wymieniono ok. 60). Odnotowano obecność zająca szaraka, lisa pospolitego, sarny, wiewiórki rudej, jeża europejskiego, a w okolicach obiektów sakralnych - nietoperzy. Na torfowisku obserwowane są motyle i ważki, a na pozostałym obszarze odnotowano biegacze i ślimaki.

3.3 OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

Tereny w granicach *projektu planu* położone są poza obszarami wyznaczonymi w celu ochrony przyrody (rys. 6). Położone najbliżej w stosunku do analizowanego obszaru rezerwaty Mszar i Redykajny znajdują się odległości powyżej 2 km od osiedla. Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny przebiega po stronie wschodniej Dajtek, również w odległości powyżej 2 km (dot. zasięgu tego obszaru w korycie Łyny). Położone w najbliższym sąsiedztwie Olsztyna, poza terenem planu, obszary sieci Natura 2000 tj. Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007 oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk: Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052 i Jonkowo-Warkały PLH280039, nie będą objęte oddziaływaniami wynikającymi z realizacji ustaleń *projektu planu*. Najbliższy obszar jw. położony jest w odległości powyżej 6 km. W sąsiedztwie granicy zachodniej obszaru planu znajdują się dwa pomniki przyrody (drzewa).

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

W rozdziale 3.2.6.2 dokonano opisu fauny. Wobec chronionych gatunków zwierząt ma zastosowanie *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz.U. 2016 poz. 2183). Ponadto w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone zakazy, wymienione w art. 52 ustawy o ochronie przyrody.

1. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)

Obszar objęty opracowaniem w całości występuje w obrębie udokumentowanego trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 205 „Subzbiornika Warmia” oraz częściowo, w północno-wschodnim krańcu, w obrębie udokumentowanego czwartorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 213 „Zbiornik międzymorenowy Olsztyn”.

Dla ochrony GZWP „Zbiornika międzymorenowego Olsztyn” nr 213 (utwory czwartorzędowe), stworzono, przyjętą przez Ministra Środowiska w 2008 roku, „*Dokumentację określającą warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Olsztyn (GZWP nr 213)*”. Natomiast dla istniejącego GZWP „Subzbiornika Warmia” nr 205 obowiązuje, powstała w 2013 r., „*Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki*

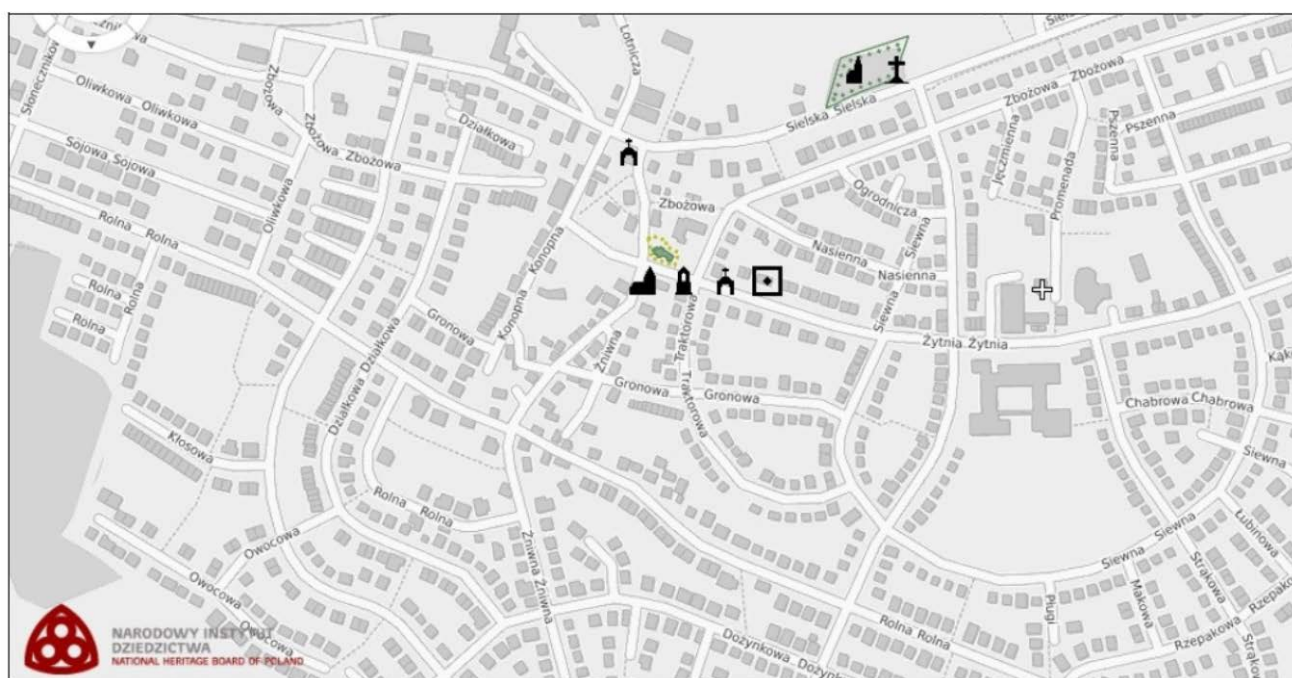
hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 205- Subzbiornik Warmia”.

3.3.3 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Na analizowanym terenie zlokalizowane są następujące obiekty i obszary objęte ochroną konserwatora zabytków:

- cmentarz i kaplica przy ul. Sielskiej - wpisane do rejestru zabytków,
- kościół p.w. Matki Boskiej Różańcowej przy ul. Żniwnej - jw.,
- dzwonniczka słupowa i krzyż przydrożny przy ul. Żniwnej - jw.,
- budynki mieszkalne i gospodarcze - jw.

Rozmieszczenie zabytków na terenie osiedla zilustrowano poglądowo na mapie publikowanej na portalu zabytek.pl:

Rysunek 7 Rozmieszczenie zabytków nieruchomych na osiedlu Dątki

Brak zabytków archeologicznych wg danych Narodowego Instytutu Pamięci (rys. 7). W projekcie planu na terenie 263ZL (teren torfowiska) orientacyjnie wskazuje się lokalizację dwóch stanowisk archeologicznych wymienionych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (AZP24-60/21 i AZP24-60/22).

4 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projektowany dokument ma na celu określenie rodzajów terenów i zasad gospodarowania na osiedlu Dajtki w Olsztynie, które nie zostało dotychczas objęte ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Brak uchwały wdrażającej ustalenia planu będzie skutkować zagospodarowaniem terenów w oparciu o ustalenia indywidualne, dokonywane (w objętych przepisami odrębnymi przypadkach) w ramach decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Wskazanie w planie miejscowym terenów bez możliwości zabudowy, zwłaszcza stanowiących enklawy przyrodnicze, w tym wymagające szczególnej ochrony (nie zapewnionej ustawowo), tworzy podstawę do skutecznej ochrony tych terenów. Odstąpienie od uchwalenia projektowanego planu miejscowego mogłoby skutkować wykorzystaniem niektórych terenów (np. w dolinie Kanału Dajtki) do celów gospodarczych. W *Raporcie z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Olsztyna na lata 2011-2014 z perspektywą do roku 2018*, za okres 2013-2014, sygnalizowano brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego m.in. w miejscu lokalizacji Torfowiska Dajtki, jako czynnik niekorzystnie wpływający na ochronę tego cennego ekosystemu. Uchwalenie projektowanego dokumentu będzie więc wypełnieniem tego postulatu.

Ponadto, jako ważny skutek uchwalenia planu miejscowego należy wskazać określenie wskaźników dla sposobów kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów, co w przypadku braku planów miejscowych skutkuje często dużą dowolnością np. odnośnie do wysokości nowej zabudowy czy zakresu redukowania powierzchni terenów biologicznie aktywnych. Studium, jako dokument wyznaczający kierunki w zagospodarowaniu, nie jest skutecznym narzędziem kontroli w tym zakresie.

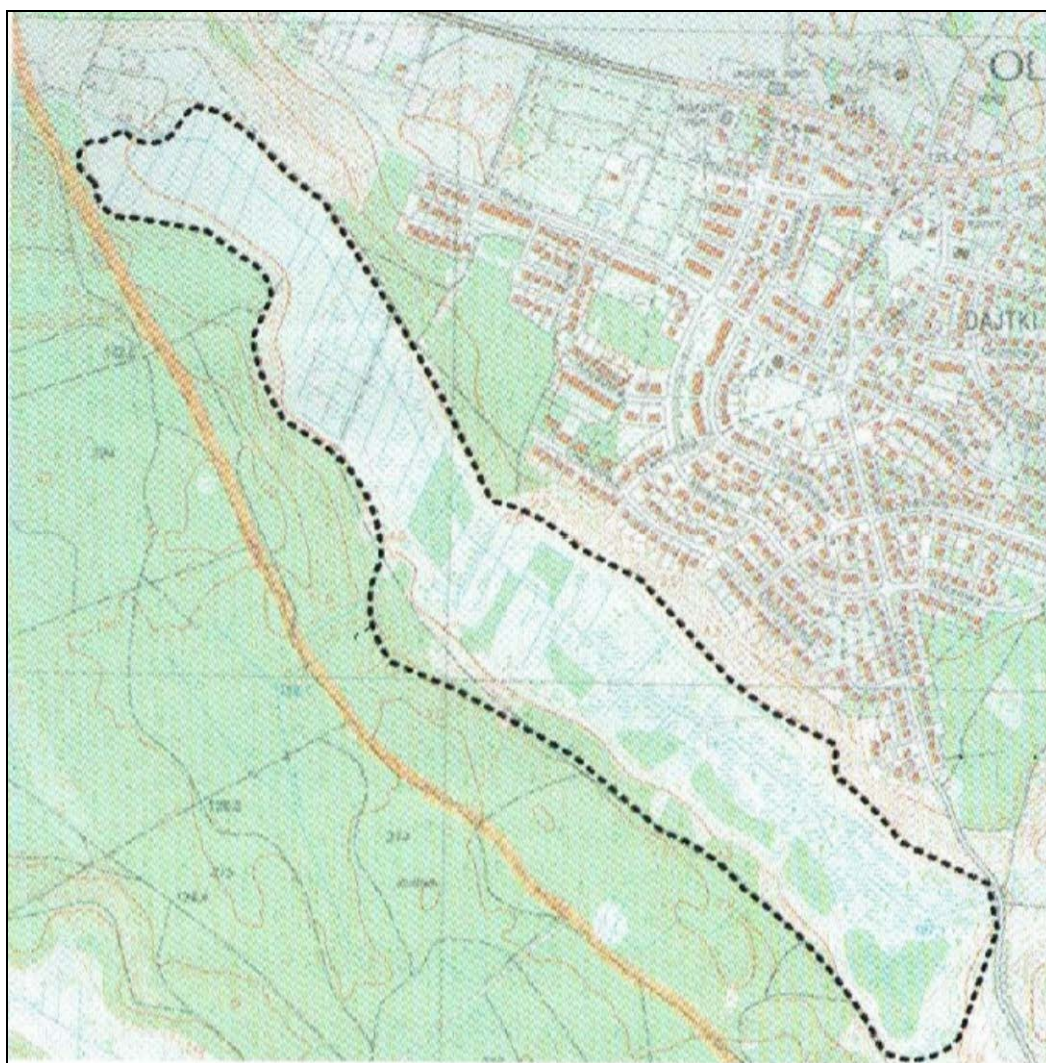
5 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŚNIA 2004R. O OCHRONIE PRZYRODY

W zagospodarowaniu obszaru objętego projektem *planu* powinno się mieć na uwadze istotne problemy ochrony środowiska, wśród których można wymienić:

1) Brak ustawowej ochrony Torfowiska Dajtki

Jak już sygnalizowano w części Prognozy dotyczącej ustaleń olsztyńskiego Programu ochrony środowiska, jedno z największych miejskich torfowisk znajduje się w dolinie Kanału Dajtki. W

aktualnym *POŚ* przypomina się, że walory przyrodnicze największych torfowisk zostały już opisane i uwzględnione w *Studium* oraz wskazane do nadania im statusu obszarów chronionych. Przypominano kluczowe funkcje torfowisk: siedliskowe - w odniesieniu do wielu cennych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, retencjonujące i ochronne - dla zasobów wód podziemnych, oraz dotyczące wiązania węgla w biomasie. Konieczność objęcia ochroną tego ekosystemu była też sygnalizowana w publikacji *Ptaki Olsztyna* (2006), gdzie przedstawiono propozycję przebiegu granic terenu chronionego (rys. 8)

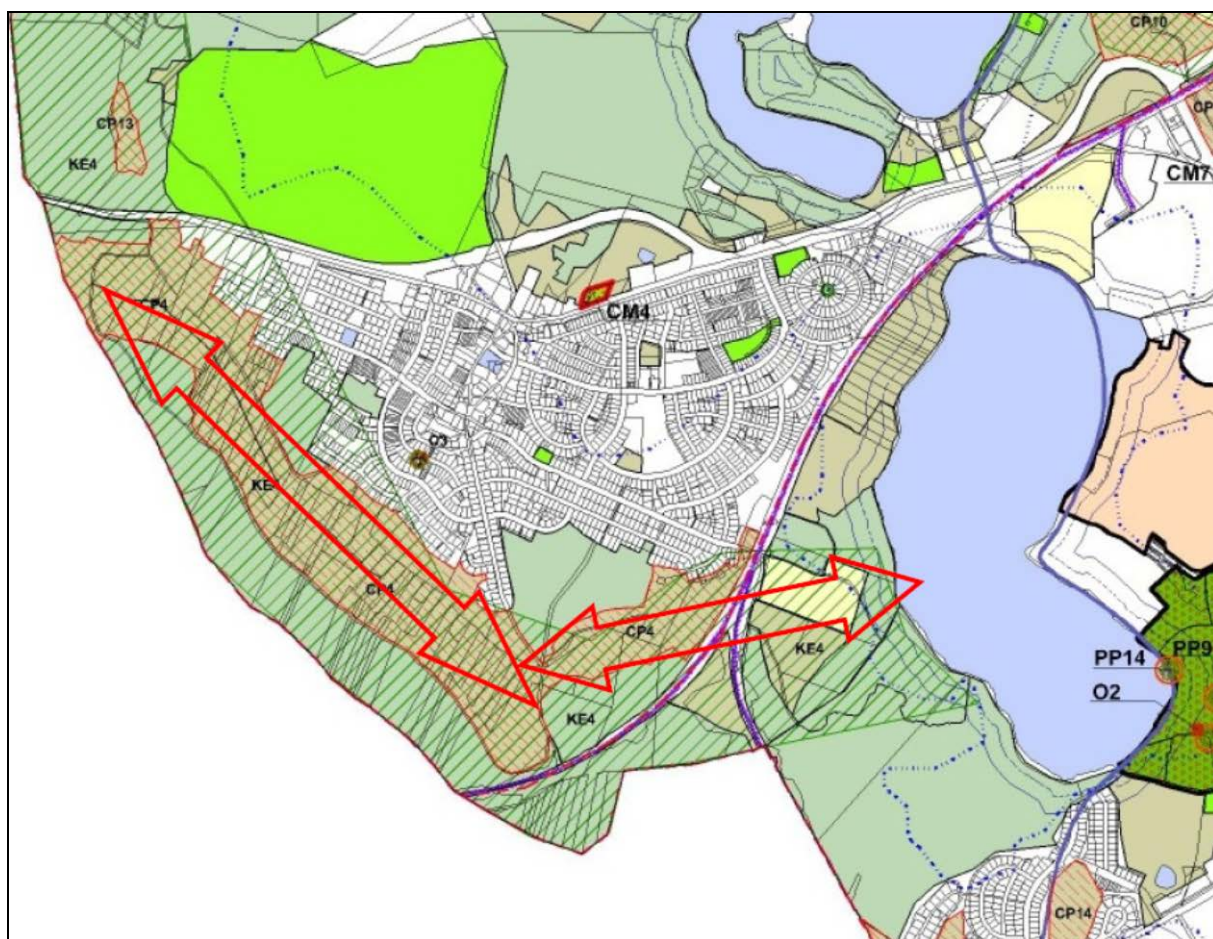
Rysunek 8 Propozycja przebiegu granic terenu chronionego Torfowisko Dajtki

Źródło: *Ptaki Olsztyna*, 2006, str. 244

Kolejne opracowania dotyczące ochrony przyrody na terenie Olsztyna powielają opinię o konieczności objęcia tego terenu ustawową formą ochrony (np. *olsztyński POŚ* czy *Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Olsztyna na lata 2011-2014 z perspektywą do roku 2018*, za okres 2013- 2014). W raporcie tym czytamy, że Wydział Środowiska Urzędu Miasta

Olsztyn współpracował z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Olsztynie w sprawie objęcia tego terenu ochroną prawną. RDOŚ w Olsztynie jest zainteresowana wprowadzeniem tu ochrony rezerwatowej, o większym rygorze ochrony niż w ramach proponowanego użytku ekologicznego. W czasie sporządzania *Prognozy* nie znaleziono jednak w rejestrze form ochrony przyrody publikowanym przez RDOŚ w Olsztynie informacji o objęciu terenu tego torfowiska ochroną prawną.

Jako istotny aspekt objęcia ochroną doliny Kanału Dajtki należy wskazać również jego przyrodniczą funkcję komunikacyjną. Już w opracowaniu *Program kształtowania zieleni miejskiej w Olsztynie z 2008 r.* torfowisko wskazywane było jako teren cenny przyrodniczy, a sąsiedztwo kanału jako ważny lokalny korytarz migracyjny (rys. 9).

Rysunek 9 Przebieg korytarzy ekologicznych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej osiedla Dajtki

2) Przekroczenia poziomu hałasu komunikacyjnego na terenach chronionych akustycznie

Dla zobrazowania problematyki hałasu od źródeł komunikacyjnych na osiedlu Dajtki wykorzystano ustalenia map akustycznych Olsztyna (<https://msipmo.olsztyn.eu/imap/>).

Źródło: <https://msipmo.olsztyn.eu/imap/>

Źródło: <https://msipmo.olsztyn.eu/imap/>

Rysunek 12 Tereny zagrożone hałasem kolejowym (dzień - wieczór - noc)

Źródło: <https://msipmo.olsztyn.eu/imap/>

Rysunek 13 Tereny zagrożone hałasem kolejowym (noc)

Źródło: <https://msipmo.olsztyn.eu/imap/>

Ważne jest, aby w projektowaniu zabudowy na tych terenach uwzględniać bliskość ul. Sielskiej i jej potencjalnie niekorzystny wpływ na warunki akustyczne. Realizacja nowej zabudowy na terenie objętym ochroną akustyczną (zlokalizowanym bezpośrednio przy drodze) nie gwarantuje bowiem uzyskania tej ochrony w warunkach rzeczywistych.

3) Niska jakość wód powierzchniowych zlewni obszaru

We wcześniejszym rozdziale dokonano już opisu jakości wód obszaru zlewni JCWP rzecznej „Kortówka z jez. Ukiel i Kortowskie” (rozdz. 3.2.3.1), z rozróżnieniem na stan jakości wód w rzece Kortówka, w jeziorze Ukiel oraz w Jeziorze Kortowskim.

W kontekście niezadowalającej kondycji wymienionych jezior i silnej ich antropopresji, uwagę zwraca brak zabezpieczenia jezior urządzeniami podczyszczającymi, które chroniłyby je przed negatywnym wpływem zanieczyszczeń zawartych w wodach deszczowych.

Na zakończenie należy raz jeszcze podkreślić znaczenie i wagę terenów zieleni, a szczególnie zadrzewień (w tym zwłaszcza leśnych), w ochronie jakości wód jeziorowych. Rosnący stopień zagospodarowania terenów w zlewni bezpośredniej jeziora Ukiel, związany często z wycinką kolejnych płatów zadrzewień, nie sprzyja ochronie jego wód a zwłaszcza poprawie ich stanu.

Powiązanie hydrologiczne jeziora Ukiel z Kortowskim jest dodatkowym czynnikiem stanowiącym o znaczeniu ochrony wód tego jeziora.

6 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Podczas sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego brano pod uwagę cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym oraz krajowym (poziomy: regionalny i lokalny). Ważna jest zgodność polityki przestrzennej gminy z prawodawstwem polskim oraz dokumentami strategicznymi na wymienionych szczeblach.

6.1 POZIOM MIĘDZYNARODOWY, WSPÓLNOTOWY

6.1.1 CELE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ

1. *Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, zwana Konwencją Ramsarską, Ramsar (2 luty 1971 r.)*

Analizowany obszar nie obejmuje elementów, które stanowiłyby cel ochrony przyrody na szczeblu międzynarodowym ustanowiony w ramach Konwencji w sprawie obszarów wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, tzw. Konwencji Ramsarskiej. Najbliższe obszary objęte tą ochroną to według danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska jeziora: Drużno k. Elbląga i Karaś k. Iławy.

Należy jednak zauważyć, iż projektowany dokument zachowuje obszary wodno-bagniste w obrębie „Torfowiska Dajtki”, nadając im funkcje zieleni naturalnej krajobrazowej. W obrębie tego terenu wprowadza się zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych i obszarów wodno-bagnistych.

2. *Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, Berno (1979);*

W związku z brakiem szczegółowej aktualnej inwentaryzacji przyrodniczej dla opisywanego terenu nie wyklucza się występowania tu chronionych gatunków fauny i flory oraz siedlisk, objętych ochroną międzynarodową w ramach Konwencji Berneńskiej.

Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mają na względzie potrzebę ochrony dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk, poprzez określenie zasad ochrony środowiska, w których m.in. ustala się, aby drzewa w obrębie planu przeznaczone były w maksymalnym stopniu do zachowania. Ponadto, jak już wspomniano, *plan* zachowuje najcenniejszą przyrodniczo część obszaru opracowania - „Torfowisko Dajtki”, o funkcji zieleni naturalnej krajobrazowej, gdzie teren „należy utrzymać w stanie naturalnym jako teren podmokłych łąk i nieużytków, z siecią kanałów i rowów melioracyjnych pokryty kępami drzew i krzewów”.

3. *Konwencja o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro (1992)*

Celem konwencji jest przede wszystkim ochrona różnorodności biologicznej i zrównoważone użytkowanie jej elementów.

Ustalenia projektu *planu* uwzględniają problematykę zrównoważonego użytkowania zasobów biologicznych. Służą temu zapisy zapewniające zachowanie znacznej części zieleni wysokiej, terenów podmokłych („Torfowisko Dajtki”), wód powierzchniowych (WS), gdzie, na większości terenu projekt *planu* przewiduje realizację dotychczasowego zagospodarowania.

4. *Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, wraz z Protokołem (1997);*

Celem nadrzędnym tej Konwencji jest doprowadzenie do ustabilizowania koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegałby niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny.

Projekt planu ustala, iż zaopatrzenie w ciepło projektowanej zabudowy „należy realizować, w oparciu o technologie niskoemisyjne”.

5. *Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000r.*

Główne postanowienia tego dokumentu to: obowiązek zachowania zasobów krajobrazu i dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń, aktywne zarządzanie zasobami krajobrazu – prawidłowa gospodarka przestrzenna, wspomagana profesjonalnymi działaniami z zakresu planowania przestrzennego i architektury krajobrazu, konieczność rozłożenia odpowiedzialności za stan krajobrazu na wszystkich użytkowników przestrzeni (rząd, samorządy i społeczności lokalnej).

Projekt *planu* wprowadza ustalenia, dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, gdzie ustala się ogólne zasady ochrony elementów historycznej struktury architektoniczno - przestrzennej w strefie ochrony konserwatorskiej i budynków ujętych w GEZ.

Oprócz wyżej wspomnianych ustaleń, odnoszących się do dziedzictwa kulturowego, realizowaniu powyższej Konwencji służą również ustalenia odnoszące się do kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu, są to m.in.:

- nieprzekraczalne linie zabudowy,
- udział powierzchni biologicznie czynnej,
- wysokość zabudowy,
- powierzchnia i intensywność zabudowy,
- zasady umieszczania tablic reklamowych i urządzeń reklamowych
- ustalenia odnośnie elementów instalacji i urządzeń technicznych, m.in. „nakaz układania nowo projektowanych linii telekomunikacyjnych oraz elektroenergetycznych doziemnie”.

6.1.2 CELE OCHRONY WSPÓLNOTOWEJ

Priorytety Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska formułuje VII Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego, przyjęty decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1386/2013/UE w sprawie ogólnego unijnego programu działań do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” (Dz. Urz. L347 z 28.12.2013, s. 171). Decyzja ta zobowiązuje Polskę do podejmowania działań służących osiągnięciu celów priorytetowych Siódmego Programu, który stanowi załącznik aktu, a wszelkie organy publiczne do współpracy z przedsiębiorstwami, partnerami społecznymi, społeczeństwem europejskim i obywatelami w realizacji programu.

Na poziomie Unii Europejskiej wśród narzędzi służących ochronie środowiska należy wyróżnić program sieci obszarów objętych ochroną przyrody Natura 2000. Celem tego programu jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważane są za cenne i zagrożone w skali Europy. Podstawą programu Natura 2000 są dwie unijne dyrektywy – dyrektywa ptasia oraz dyrektywa siedliskowa (habitatowa).

Na terenie projektu planu ani w jego sąsiedztwie nie wyznaczono obszarów sieci Natura 2000.

1. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. Dyrektywa Siedliskowa;

Głównym celem dokumentu jest wspieranie zachowania różnorodności biologicznej. Integralną częścią są załączniki: załącznik I zawierający „Typy siedlisk przyrodniczych ważnych dla wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony” oraz załączniki II i IV, zawierające listy gatunków leżących w sferze zainteresowania UE, których ochrona wymaga wyznaczenia tzw. specjalnych obszarów ochrony oraz gatunków, które wymagają ścisłej ochrony.

Na obszarze opracowania nie stwierdzono występowania siedlisk przyrodniczych ważnych dla wspólnoty oraz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, stąd cele ochrony Dyrektywy nie są realizowane w ustaleniach projektu *planu*.

2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. Dyrektywa Ptasia.

Głównym celem dokumentu jest utrzymanie (lub dostosowanie) populacji gatunków ptaków na poziomie odpowiadającym wymaganiom ekologicznym, naukowym i kulturowym.

Na terenie opracowania, podobnie, jak w przypadku Dyrektywy Siedliskowej, nie stwierdzono obecności gatunków ptaków, wymienionych w załączniku I powyższej Dyrektywy, stąd ustalenia projektu *planu* nie odnoszą się do celów ochrony środowisk zawartych w Dyrektywie.

3. Dyrektywa 2000/60/EC Parlamentu Europejskiego i Rady Wspólnoty Europejskiej z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna

Jako drugi istotny w analizowanym kontekście cel ochrony na poziomie unijnym należy wskazać zasoby wodne. Dyrektywa 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) ma na celu ochronę wody przed zanieczyszczeniem u jej źródła. Skutkiem realizacji RDW ma być osiągnięcie dobrego stanu wód, czyli co najmniej dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. RDW ustanawia system zarządzania zlewniowego, niezależny od podziału administracyjnego krajów członkowskich.

Z uwagi na obecność na terenie opracowania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Dyrektywa Wodna ustala ramy dla ochrony wód podziemnych. Dyrektywa zapewnia redukcję oraz kontrolę zanieczyszczeń i równowagę wykorzystanie wody z ochroną środowiska, ustanawia wymogi dotyczące monitoringu jakości wód. W przypadku wód powierzchniowych oceniana jest nie ich

czystość a stan ekologiczny, co jest wykonywane na podstawie badań zasiedlających je biocenoz (fitoplanktonu, fitobentosu, makrofitów, zoobentosu i ichtiofauny), podczas gdy abiotyczne parametry siedliska (elementy fizykochemiczne i hydromorfologiczne) mają charakter pomocniczy. Klasycznie rozumiana czystość badana jest w ramach monitoringu stanu chemicznego wód.

6.2 POZIOM KRAJOWY

Przyjęta w 1997 roku Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia ochronę środowiska człowieka, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Zasadę tę uwzględnia „**Polityka ekologiczna państwa 2030**” oraz dostosowane do niej strategie i programy środowiskowe, „*Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej*”, „*Strategia gospodarki wodnej*”.

Wśród przepisów prawa krajowego regulujących zagadnienia związane z ochroną zasobów wodnych należy wymienić ustawę z dnia 20 lipca 2017r. (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 125) - **Prawo wodne** oraz **Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)**, utworzony w celu wywiązania się Polski z zobowiązania wypełnienia wymogów Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

W ustaleniach *projektu planu* cele te realizowane są poprzez odprowadzanie ścieków sanitarnych z projektowanej zabudowy do miejskiej kanalizacji sanitarnej przy jednoczesnym nakazie odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z istniejących i projektowanych powierzchni szczelnych ulic i parkingów do sieci kanalizacji deszczowej, po podczyszczeniu w piaskownikach i separatorach substancji ropopochodnych, z uwzględnieniem miejscowej retencji.

6.2.1 POZIOM REGIONALNY

Jednym z istotniejszych dokumentów realizowanych na szczeblu regionalnym, odnoszącym się do celów i priorytetów ekologicznych jest *Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020*.

Zawarte w *Programie* działania w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, zostały ujęte w projektowanym *planie* i dotyczą one następujących obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

- ✓ „zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- ✓ zmniejszanie zapotrzebowania na energię”.

W projekcie *planu* zawarto ustalenia odnośnie zaopatrzenia w ciepło projektowanej zabudowy, w oparciu o niskoemisyjne systemy grzewcze.

2. Zagrożenia hałasem

- ✓ „ograniczanie hałasu, z zadaniami o charakterze technicznym i nietechnicznym”.

Projekt *planu* ustala dopuszczalne poziomy hałasu dla terenów MN, MN/U, UO, 190U, 205UKr i ZP, określone odpowiednio w obowiązujących rozporządzeniach wykonawczych.

3. Pola elektromagnetyczne

- ✓ „ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych, z zadaniami dotyczącymi uwzględniania zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym w planach zagospodarowania przestrzennego oraz prowadzenia monitoringu”.

Projekt *planu* nakazuje, aby nowo projektowane linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne układać doziemnie, co spowodowałoby ograniczenie uciążliwości dla otoczenia, związanych z powstawaniem pola elektromagnetycznego.

4. Gospodarowanie wodami

- ✓ utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych,
- ✓ zapewnienie odpowiedniej ilości wody dla potrzeb gospodarki,
- ✓ doskonalenie planowania przestrzennego”.

W projekcie *planu* zawarto ustalenia, przyczyniające się do ograniczenia zanieczyszczenia wód podziemnych, m.in. poprzez wprowadzenie nakazu odprowadzenia wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej (po wcześniejszym ich podczyszczeniu). Dodatkowo zaleca się „dążyć do ograniczenia powierzchni szczelnych, poprzez stosowanie materiałów i technologii ograniczających odpływ wody deszczowej w celu zapobiegania zmniejszeniu naturalnej retencji w zlewni.

5. Gospodarka wodno-ściekowa

- ✓ „zaopatrzenie ludności w wodę,
- ✓ budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych”.

W projekcie *planu* ustala się odprowadzanie ścieków sanitarnych z projektowanej zabudowy do miejskiej kanalizacji sanitarnej. Podobnie, zaopatrzenie w wodę istniejącej i projektowanej zabudowy przewiduje się z istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej.

6. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

- ✓ „minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów,
- ✓ odzysk surowców i recykling,
- ✓ unieszkodliwianie odpadów komunalnych i pozostałych,
- ✓ zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi”.

Projekt *planu* ustala zasady gospodarowania odpadami komunalnymi zgodnie z obowiązującymi przepisami (*uchwały Rady Miasta Olsztyna w sprawie ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Olsztyn*). Jednocześnie zakazuje się „prowadzenia działalności związanej z przetwarzaniem odpadów, w tym składowisk odpadów”.

7. Zasoby przyrodnicze

- ✓ „zachowanie obiektów o szczególnych walorach przyrodniczych,
- ✓ utrzymanie, powiększanie i ochrona zasobów leśnych oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych,
- ✓ rozwój zielonej infrastruktury na terenach zurbanizowanych”.

W ustaleniach projektu *planu* na tereny zieleni i wód: zieleń urządzonej, zieleń izolacyjna, lasy, zieleń naturalna krajobrazowa, tereny wód powierzchniowych - przeznaczono znaczny odsetek ogólnej powierzchni obszaru opracowania. Dodatkowo, dla terenów przeznaczonych pod zainwestowanie obowiązuje minimalny procent terenu biologicznie czynnego.

8. Zagrożenia poważnymi awariami

Na przedmiotowym terenie nie funkcjonują zakłady będące potencjalnymi sprawcami poważnych awarii.

6.2.2 POZIOM LOKALNY

Cele ochrony środowiska na szczeblu lokalnym zostały zwarte m.in. w dokumencie: *Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do roku 2020* (2017) i są one zbieżne z celami ochrony środowiska zawartymi na poziomie regionalnym w *Programie Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020* (2016) i w takim samym zakresie są one realizowane w ustaleniach *planu* (opisane w rozdz. 6.2).

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu regionalnym, lokalnym oraz zasady realizacji tych celów są w najwyższym stopniu zbieżne z odpowiadającymi im celami oraz zasadami polityki ekologicznej ustanowionymi na poziomie międzynarodowym i krajowym.

7 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, POZYTYWNE I NEGATYWNE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie w pewien sposób oddziaływać na poszczególne elementy środowiska. Pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych

oddziaływań, przy zastosowaniu ustaleń zawartych w projekcie miejscowego *planu* i uwag zawartych w *prognozie* oraz nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne.

Charakterystycznymi oddziaływaniami środowiskowymi, które potencjalnie pojawią się wraz z pojawianiem się nowej zabudowy są:

- wytwarzanie ścieków i odpadów;
- niewielkie przeobrażenia w powierzchni ziemi i ukształtowaniu terenu
- zmiany w szacie roślinnej (m.in. pojawienie się nowej roślinności) i w krajobrazie (nowe obiekty)
- nowe źródło hałasu (zmiany niewielkie);
- ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej, większy udział nawierzchni szczelnej
- emisja zanieczyszczeń do atmosfery (zmiany mało zauważalne; związane głównie ze wzrostem natężenia ruchu - emisją liniową i wprowadzeniem spalin do atmosfery).

W tabeli nr 2 przedstawiono ogólne rodzaje uciążliwości i zagrożeń oddziałujących na poszczególne elementy środowiska. Jak pokazuje poniższa tabela zmiany zachodzące w środowisku oddziałują na różne komponenty środowiska w ich wzajemnych powiązaniach.

W wyniku realizacji ustaleń projektu *planu*, związanych głównie z pojawieniem się nowych obiektów kubaturowych nastąpi zmiana w krajobrazie. Jednocześnie, w wyniku zainwestowania zostanie usunięta wierzchnia warstwa ziemi, co pociągnie za sobą trwałe zmiany w środowisku glebowym, oddziałującym również na organizmy żywe.

Podobnie, pojawienie się wzrostu zapylenia i zanieczyszczenia powietrza, powstałego w czasie prac budowlanych, wpłynie na kilka elementów środowiska, wzajemnie na siebie oddziałujących. Zmiany w stanie czystości powietrza szczególnie odczuwalne są przez organizmy żywe (rośliny, zwierzęta i ludzie), ale również mogą wpływać na wody i gleby.

W przypadku powstania nowego źródła hałasu, zanieczyszczeń, głównie na etapie realizacji inwestycji, zmiany te oddziałują na wszystkie organizmy żywe, rośliny, zwierzęta i ludzi.

Tabela 2 Rodzaje uciążliwości i zagrożeń oddziałujących na poszczególne elementy środowiska oraz zależności między tymi elementami

elementy podlegające oddziaływaniom uciążliwości i zagrożenia		dobry materiał zabytki zasoby naturalne klimat krajobraz powierzchnia ziemi powietrze wody podziemne wody powierzchni. gleba rośliny zwierzęta ludzie różnorodność biologiczna											
ODDZIAŁYWANIE	Wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza		X	X	X	X	X	X	X			X	X
	Wytwarzanie odpadów	X				X	X	X		X			
	Wprowadzanie ścieków do wody i do ziemi	X		X	X	X	X	X					
	Wykorzystanie zasobów środowiska	X		X	X			X			X		
	Zanieczyszczenie gleby i ziemi				X	X	X	X		X			
	Zmiany rzeźby					X	X			X	X	X	
	Emitowanie hałasu	X	X	X	X								
	Emitowanie pól elektromagnetycznych	X	X	X	X								
	Ryzyko wystąpienia awarii	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X

źródło: matryca opracowana przez mgr inż. arch. kraj. Hannę Czajkowską, uzupełniona o wyszczególnione w ustawie elementy środowiska

Szczegółowe oddziaływania ustaleń projektu *planu* na poszczególne komponenty i składowe środowiska przedstawione zostały poniżej (tab. 3).

Tabela 3 Prognozowane oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska

ELEMENTY ŚRODOWISKA	SPOSÓB I RODZAJ ODDZIAŁYWANIA ORAZ ZAGROŻENIA
POWIERZCHNIA ZIEMI (RZEŻBA TERENU) I GLEBY	- Na etapie budowy oddziaływania będą <u>bezpośrednie, krótkotrwałe i nieodwracalne</u> w obszarze zainwestowanym. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą <u>bezpośrednie, stałe i nieodwracalne</u> w obszarze zainwestowania. W wyniku realizacji ustaleń projektu <i>planu</i> pojawią się następujące przekształcenia przypowierzchniowej warstwy litosfery: ✓ zmiany w przypowierzchniowych strukturach geologicznych w związku z robotami ziemnymi (wykopy pod fundamenty i dla potrzeb uzbrojenia terenu, budowa dróg dojazdowych); ✓ likwidacja pokrywy glebowej w miejscach wykopów i przekształcenia fizykochemicznych właściwości gleb na terenach placów budowy; Prace budowlane mogą przyczynić się do powstania wykopów i nasypów, które po ukończeniu etapu realizacji inwestycji zostaną zniwelowane. Podczas prac budowlanych nastąpi również zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej na tych obszarach oraz zniszczenie wierzchniej warstwy glebowej. Ochrona powierzchni ziemi przed utratą powierzchni biologicznie czynnej jest dodatkowo regulowana w projekcie <i>planu</i> poprzez ustalenie wymogów odnośnie intensywności zabudowy oraz określenie procentowego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Jednocześnie projekt <i>planu</i> porządkuje gospodarkę wodno-ściekową, reguluje gospodarkę odpadową i ustala zasady odprowadzania wód opadowych i roztopowych, co powinno wystarczająco ochronić podłoże przed negatywnymi zmianami jakościowymi. Prognozowane przekształcenia środowiska są w większości nieuniknione i mają typowy charakter terenów nowych inwestycji związanych z rozwojem zabudowy.
WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	- Na etapie budowy oddziaływania będą <u>bezpośrednie, krótkookresowe, o niewielkim stopniu oddziaływania</u>. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą <u>bezpośrednie, stałe</u>. Pokrycie części obszaru szczelnymi nawierzchniami przyczyni się do minimalnego utrudnienia infiltracji wód opadowych do gruntu. Przewidywane ograniczenie infiltracji nie będzie jednak znaczące dla użytkowania lokalnych zasobów wód podziemnych. Poza tym w ustaleniach projektu <i>planu</i> znajduje się zapis, iż „należy ograniczyć stosowanie powierzchni szczelnych, poprzez stosowanie materiałów i technologii ograniczających odpływ wody deszczowej w celu zapobiegania zmniejszeniu naturalnej retencji w zlewni”. Plan ustala docelowe pełne uzbrojenie terenu w sieci inżynieryjne, w tym zaopatrzenie w wodę, odprowadzenie ścieków. Głównym systemem odprowadzania ścieków dla przedmiotowego obszaru będzie istniejąca sieć kanalizacji sanitarnej, co, z punktu widzenia ochrony środowiska, jest możliwie najbardziej optymalnym rozwiązaniem. Nieprzewidziane chwilowe zanieczyszczenie wód podziemnych może nastąpić jedynie w pojedynczych, incydentalnych wypadkach podczas realizacji ustaleń projektu <i>planu</i>, ale mimo to nie powinno to wpłynąć na pogorszenie dotychczasowego stanu jednolitych części wód podziemnych. W obrębie obszaru „Torfowiska Dajtki” projektowany <i>plan</i> wprowadza „zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych i obszarów wodno-bagnistych” oraz „zakaz wprowadzania zmian w zagospodarowaniu terenu oraz zmian stosunków wodnych”. Przy założeniu właściwego funkcjonowania wszystkich elementów planowanego systemu unieszkodliwiania ścieków sanitarnych oraz wód opadowych zminimalizowana zostanie możliwość powstania zagrożeń dla wód podziemnych i powierzchniowych. Według zapisów projektu <i>planu</i> zagospodarowanie odpadów komunalnych należy realizować z zachowaniem obowiązujących przepisów o odpadach oraz właściwych uchwał Rady Miasta Olsztyna.
KRAJOBRAZ	Na etapie prac budowlanych, w wyniku robót ziemnych mogą wystąpić zmiany krajobrazu na okres budowy o charakterze <u>negatywnym, ale krótkoterminowym</u>. W wyniku realizacji ustaleń projektu <i>planu</i>, na terenach przeznaczonych pod funkcje zabudowy usługowej, wraz z pojawieniem się obiektów budowlanych, nastąpi zmiana w krajobrazie, o charakterze <u>bezpośrednim i stałym</u>, pojawią się nowe obiekty kubaturowe.

ELEMENTY ŚRODOWISKA	SPOSÓB I RODZAJ ODDZIAŁYWANIA ORAZ ZAGROŻENIA
	Naturalne płaty roślinności zostaną przekształcone lub zabudowane, w otoczeniu obiektów budowlanych pojawi się zieleń ozdobna. Obszary przekształceń i powstania nowej zabudowy dotyczą terenów bezpośrednio sąsiadujących z zabudową, stąd oddziaływanie to będzie uzupełnieniem i kontynuacją istniejącej zabudowy i nie wpłynie negatywnie na walory przyrodniczo – krajobrazowe – przy założeniu, że nowe obiekty budowlane zostaną wykonane zgodnie z zaleceniami projektowanego dokumentu. W obrębie części terenów o wyższych walorach krajobrazowych nie wystąpią zmiany odczuwalne w krajobrazie, gdyż na terenach tych będzie realizowana funkcja zieleni: leśnej (ZL), naturalnej krajobrazowej (ZN) i urządzonej (ZP). Realizacja inwestycji zgodnie z ustaleniami projektu <i>planu</i>, m.in. dostosowanie się do: wysokości budynków, zasady lokalizacji reklam, ustaleń odnośnie elementów instalacji i urządzeń technicznych oraz nieprzekraczalnych linii zabudowy, wprowadzenie zieleni, może mieć pozytywny wpływ na krajobraz.
ZWIERZĘTA, ROŚLINY RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	- Na etapie budowy oddziaływania będą <u>bezpośrednie, krótkookresowe</u>, w większości nieodwracalne. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą <u>pośrednie, stałe</u>, o bardzo małym stopniu oddziaływania. W wyniku powstania nowych obiektów kubaturowych nastąpi zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. Zniszczeniu ulegnie część roślinności wysokiej i średniej. Zmiany te jednak nie będą miały istotnego wpływu na życie roślin i zwierząt. Dodatkowo w planie wprowadza się „zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych i obszarów wodno-bagnistych”, będących cenniejszym miejscem bytowania zwierząt i roślin. Na terenie „Torfowiska Dajtki” w projekcie planu wprowadzono szereg ustaleń, służących ochronie tego obszaru, m.in. – „teren należy utrzymać w stanie naturalnym jako teren podmokłych łąk i nieużytków, z siecią kanałów i rowów melioracyjnych pokryty kępami drzew i krzewów, – zakaz wprowadzania zmian w zagospodarowaniu terenu oraz zmian stosunków wodnych – wprowadza się zakaz zabudowy terenów obiektami budowlanymi oraz prowadzenia innych robót budowlanych za wyjątkiem: a) pomostów drewnianych zlokalizowanych nad terenami podmokłymi umożliwiającymi przejście się na drugą stronę doliny (nie więcej niż 4 pomosty na całym terenie); b) dopuszcza się realizację ścieżek pieszych o naturalnej nawierzchni, których realizacja nie wymaga wycinki drzew ani krzewów, – zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych i obszarów wodno-bagnistych, – zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu”. Ponadto zachowaniu bioróżnorodności przedmiotowego obszaru służą następujące zapisy, dla obszarów o funkcji: 271WS, 272WS, 273WS: – „zakaz celowego osuszania terenów, w przypadku samoistnego obniżenia się lustra wody, tereny należy pozostawić jako naturalne tereny podmokłe, – zakaz zabudowy terenów obiektami budowlanymi oraz prowadzenia innych robót budowlanych” Ponadto projektowany dokument wprowadza ustalenia służące ochronie zieleni wysokiej, częściowo wspomniane już w niniejszej <i>Prognozie</i>, m.in. aby drzewa w obrębie planu przeznaczone były w maksymalnym stopniu do zachowania drzewa, z dopuszczeniem uzupełnienia drzewostanu. Analizując prognozowane oddziaływanie ustaleń projektu <i>planu</i> na poszczególne elementy środowiska można stwierdzić, że przy bezawaryjnym funkcjonowaniu projektowanego przedsięwzięcia oraz prowadzeniu go zgodnie z wymogami ochrony środowiska, inwestycje te, mimo wprowadzenia pewnych przekształceń w funkcjonowaniu fauny i flory, nie będą zaburzać harmonii przyrodniczej istniejącej pomiędzy elementami przyrody.
POWIETRZE ATMOSFERYCZNE I KLIMAT	- Na etapie budowy oddziaływania będą <u>bezpośrednie, krótkookresowe</u>, odwracalne, ograniczone do terenów przeznaczonych pod zabudowę i bezpośrednio w jej otoczeniu (oddziaływanie lokalne). - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą <u>bezpośrednie, stałe</u>, o bardzo małym stopniu oddziaływania.

ELEMENTY ŚRODOWISKA	SPOSÓB I RODZAJ ODDZIAŁYWANIA ORAZ ZAGROŻENIA
	Oddziaływanie na zanieczyszczenia powietrza w trakcie realizacji ustaleń nastąpi w wyniku pracy sprzętu budowlanego i transportu materiałów budowlanych (spaliny) oraz w wyniku składowania materiałów budowlanych (ewentualne źródło zapylenia), a także w trakcie prac ziemnych (pylenie z powierzchni terenu pozbawionej roślinności, w zależności od warunków atmosferycznych). Wpływ przedsięwzięcia na warunki aerosanitarne w trakcie jego budowy będzie okresowy, ograniczony przestrzennie i jakościowo, jego ograniczenie można osiągnąć przez wygrodzenie terenów realizacji prac budowlanych, ewentualnie zwilżanie obszaru w sytuacjach małej wilgotności powietrza itp. W ustaleniach projektu <i>planu</i> zaopatrzenie w ciepło projektowanej zabudowy należy realizować w oparciu o technologie niskoemisyjne. Zastosowanie się do powyższych rozwiązań ograniczy potencjalne negatywne oddziaływanie ustaleń projektu <i>planu</i> na stan czystości powietrza. Przed uciążliwościami związanymi z emisją zanieczyszczeń powietrza, tj. spalinami lub pyleniem wywołanym ruchem pojazdów (emisja wtórna) chronić może odpowiednia szerokość pasa drogowego oraz jego właściwe zagospodarowanie (obsadzenie zielenią). Wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych nie powinno wpłynąć na lokalne zmiany klimatu. Minimalizowaniu zmian w wilgotności powietrza na terenach zurbanizowanych sprzyja odpowiednie kształtowanie szaty roślinnej w obrębie powierzchni biologicznie czynnej (duży udział drzew i krzewów).
ZABYTKI I DOBRA KULTURY	Na obszarze objętym <i>projektem planu</i> występują zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, które podlegają pełnej ochronie konserwatorskiej, dla których projektowany dokument ustala ochronę i zasady zagospodarowania, co w sposób wystarczający powinno zapewnić ochronę tych obiektów Nie prognozuje się zatem, ustalenia projektowanego dokumentu spowodowały wystąpienie znaczących oddziaływań negatywnych na zabytki i dobra kultury.
ZASOBY NATURALNE	Z uwagi na niewielką powierzchnię i skalę oddziaływania ustaleń <i>planu</i>, jego realizacja nie będzie miała istotnego wpływu na stan wykorzystania zasobów naturalnych (np. zasoby wód podziemnych). Przyłączenie nowych obiektów do miejskiej sieci wodociągowej spowoduje znikomy wzrost zużycia wody w ujęciu zaopatrującym tę część miasta. Ponadto skanalizowanie terenu opracowania ogranicza potencjalny negatywny wpływ na zasobność i jakość wód podziemnych (również GZWP).
ZDROWIE I ŻYCIE LUDZI	W wyniku realizacji zapisów projektu <i>planu</i> nie przewiduje się powstania istotnych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Oddziaływania <u>krótkoterminowe</u> i <u>średnioterminowe</u> w trakcie realizacji budowy będą związane z uciążliwościami wynikającymi z pracy maszyn budowlanych, tj. głównie z hałasem i obniżeniem jakości krajobrazu. Na etapie eksploatacji zabudowy, wraz ze zwiększeniem liczby użytkowników tego terenu, zwiększeniem intensywności zabudowy, pojawią się oddziaływania <u>długoterminowe</u>, m.in.: ✓ nieznaczne pogorszenie klimatu akustycznego, ✓ zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów na tym terenie, ✓ zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, ✓ wzrost zapotrzebowania na wodę, energię elektryczną i ciepłą, ✓ lokalnie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych. Dla terenów MN, MN/U, ZP UO oraz terenów 190U, 205UKr, <i>plan</i> ustala dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku odpowiednio do obowiązujących aktów prawnych. Nowe obiekty będą służyły mieszkańcom osiedla. Wprowadzenie ustaleń odnośnie terenów zieleni, realizacja ścieżek rowerowych i terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz pozostawienie istniejących cenniejszych obszarów roślinności, będzie pozytywnie oddziaływać na ludzi. Wymienione oddziaływania nie spowodują przekroczeń dopuszczalnych norm dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego ani zagrożeń dla zdrowia i życia ludności.

8 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000

Analiza lokalnych uwarunkowań przyrodniczych oraz zgodności *projektu planu* z dokumentami o charakterze strategicznym a także z krajowymi i międzynarodowymi przepisami z zakresu ochrony środowiska wskazuje na możliwość uwzględnienia dodatkowych zapisów, które zwiększą ochronę lokalnych zasobów przyrodniczych i bioróżnorodności a także zwiększą czytelność niektórych zapisów.

Generalnie ocenia się, iż ustalenia dotyczące ochrony środowiska zaproponowane w projekcie miejscowego planu w sposób wystarczający zabezpieczają poszczególne jego elementy (m.in. wody, powietrze, powierzchnię terenu, środowisko akustyczne oraz zdrowie i życie ludzi) przed potencjalnymi niekorzystnymi oddziaływaniami związanymi z realizacją projektowanych ustaleń.

Proponuje się jednak rozważenie możliwości włączenia do ustaleń *projektu planu* następujących zapisów oraz uwzględnienie następujących zmian:

1) Ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

- w nasadzeniach nie stosować gatunków inwazyjnych

Komentarz: Brak ochrony bioróżnorodności w ww. zakresie wynikającej z przepisów ustawy o ochronie przyrody.

- w zagospodarowaniu terenów chronionych akustycznie zlokalizowanych w sąsiedztwie ul. Sielskiej stosować dodatkowo zalecenia zawarte w *Programie ochrony przed hałasem dla miasta Olsztyna* dotyczące szeroko rozumianego strefowania zabudowy

Komentarz: Zapis ten ma na celu zwrócenie uwagi inwestorów na różne możliwości kształtowania nowej zabudowy lokalizowanej w sąsiedztwie hałaśliwych dróg, wynikające z zasady strefowania zabudowy.

- zaleca się włączenie terenów 187U i 188U, dla których jako jedną z funkcji podstawowych wskazuje się usługi sportu i rekreacji, jako terenów chronionych akustycznie

Komentarz: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku uwzględnia tereny rekreacyjno-wypoczynkowe jako podlegające ochronie akustycznej.

2) Tereny 257ZN, 258ZN, 259ZN, 260ZN, 397ZN - Torfowisko Dajtki

- lokalizację obiektów małej architektury poprzedzić rozpoznaniem występowania chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk

Komentarz: Zalecenie to wynika z konieczności ochrony chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk, które mogą występować na terenie Torfowiska Dajtki, a brak jest dla nich aktualnych ustaleń inwentaryzacyjnych. Ze względu na rodzaj wprowadzanej na terenie torfowiska zabudowy (mała architektura) nie będzie miała zastosowania procedura w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach której powinno być prowadzone rozpoznanie ww. elementów środowiska przyrodniczego. Brak jest dla tego terenu ustawowej formy ochrony przyrody z tytułu ustawy o ochronie przyrody, która byłaby innym narzędziem do weryfikacji występowania chronionych gatunków lub siedlisk. W przypadku istnienia innych mechanizmów ochrony wynikających z przepisów ogólnych proponowany zapis może być pominięty.

9 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Planowane zagospodarowanie terenu wynika również z rozwoju przestrzennego miasta oraz lokalnych potrzeb mieszkańców osiedla Dajtki, stąd nie przewiduje się konieczności rozwiązań alternatywnych dla projektowanych funkcji.

Analiza uwarunkowań występujących na terenie objętym projektem *planu* wykazała, iż najbardziej istotne elementy środowiska przyrodniczego, zostały „objęte ochroną” poprzez przypisanie im odpowiednich funkcji i ustaleń w projekcie *planu*.

Włączenie Torfowiska Dajtki do systemu terenów zieleni naturalnej zapewnia jego ochronę na poziomie wynikającym z realizacji uchwały rady gminy. Ochroną w granicach terenów zieleni objęto również pozostałe większe a także mniejsze enklawy zieleni. Pozostałe obszary adaptuje się jako tereny zabudowy mieszkaniowej (istniejącej) oraz - w wyznaczonych skoncentrowanych strefach - zabudowy usługowej, w tym usług nieuciążliwych.

Ustalenia projektu *planu* są zgodne z przepisami ochrony środowiska. Z tego względu przygotowanie oddzielnej propozycji planistycznych rozwiązań alternatywnych uznano za zbędne i nie wnoszące nic nowego do projektu planu.

Eksploracja wszelkich inwestycji, zarówno nowo wprowadzanych, jak i modernizowanych, jest ściśle związana z wdrażaniem nowoczesnych, z punktu widzenia współczesnej wiedzy, oraz bezpiecznych dla środowiska i zdrowia ludzi rozwiązań technologicznych.

W trakcie sporządzania projektu *planu* nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

10 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 25 ustawy *Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.* oraz w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady *Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko*, wpływ ustaleń projektu tegoż planu na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.

Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w *Raportach o stanie środowiska*, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji, ale źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

- 1) oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu,
- 2) przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego.

W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń mpzp powinny być okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji mpzp, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej.

Dodatkowo proponuje się objąć analizą skutków realizacji ustaleń planu następujące elementy, związane z funkcjonowaniem zabudowy mieszkaniowej:

- zachowanie wymaganych w planie powierzchni zabudowy i powierzchni biologicznie czynnej, w oparciu o inwentaryzacje urbanistyczne;
- ilość ścieków odprowadzanych do sieci kanalizacji sanitarnej, w oparciu o umowy zawarte z odbiorcą;
- ilość odpadów, w oparciu o umowy zawarte z odbiorcą.

Ponadto zmiany jakościowe komponentów środowiska, w szczególności odnośnie terenów oraz obiektów prawnie chronionych w powiązaniu ze zmianami zagospodarowania przestrzennego

gminy będą analizowane i przedstawiane podczas przeprowadzania kolejnych aktualizacji *Programu ochrony środowiska*, wraz z wytycznymi do dalszych działań.

11 INFORMACJA O TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Mianem oddziaływania transgranicznego określa się jakiekolwiek oddziaływanie na terenie danego państwa, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie innego państwa i nie mające wyłącznie charakteru globalnego. Specjalnej analizie podlegają inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, w których ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogą powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Realizacja ustaleń analizowanego projektu miejscowego planu nie powoduje skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala zagospodarowania zaproponowana w projekcie ma charakter lokalny i nie wykracza poza granice państwa.

12 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

1. PRZEDMIOT ZAKRES I METODA OPRACOWANIA

Rada Miasta Olsztyna przyjęła 25 maja 2016 r. uchwałą Nr XXIII/335/16 o przystąpieniu do sporządzenia *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla osiedla Dajtki w Olsztynie*, zmienioną 28 września 2016 r. uchwałą Nr XXVIII/410/16. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, prezydent miasta sporządza dla projektu planu prognozę oddziaływania na środowisko (*Prognozę*), której zawartość określają przepisy ustawy „o ocenach oddziaływania na środowisko”. Przedmiotowy dokument opracowano w zakresie zgodnym z przepisami tej ustawy.

Podstawowym aktem prawnym na podstawie, którego sporządza się prognozę jest *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Opracowanie sporządzono na podstawie badań terenowych i analizy materiałów źródłowych oraz literatury. Prognozę sporządzono przy zastosowaniu głównie metod opisowych.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Dokument, jakim jest plan miejscowy, ma na celu ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Uzasadnieniem dla sporządzenia przedmiotowego dokumentu jest brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru opracowania.

W projektowanym planie wyznacza się na wskazanym terenie obszary zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej, tereny usługowe o różnym przeznaczeniu, tereny zieleni i wód o funkcjach: krajobrazowej, izolacyjnej, urządzonej i leśnej i wód powierzchniowych oraz tereny komunikacji (dróg zbiorczych, lokalnych, dojazdowych, wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdnym i komunikacji kolejowej) i infrastruktury technicznej (elektroenergetycznej i gazownictwa).

W *Prognozie* przywołano kluczowe ustalenia projektowanego planu miejscowego dotyczące ochrony środowiska, krajobrazu i zabytków, zasady obsługi w zakresie infrastruktury technicznej oraz ustalenia dotyczące inwestycji celu publicznego

Plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawa miejscowego, dla którego dokumentami wiążącym są: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (*Studium*) oraz analiza ekofizjograficzna. Zgodność projektowanego planu miejscowego z właściwym dla Miasta Olsztyna *Studium* oceniono w odniesieniu do kierunków zagospodarowania określonych dla osiedla Dajtki oraz wskaźników zagospodarowania tego terenu (minimalna powierzchnia biologicznie czynna).

Nie stwierdzono istotnych rozbieżności między obu dokumentami. Analiza zgodności z opracowaniem ekofizjograficznym objęła zalecenia ogólne, dotyczące sposobów zagospodarowania poszczególnych obszarów w granicach planu, w powiązaniu z identyfikacją terenów cennych przyrodniczo. Stwierdzono ogólną spójność ustaleń obu dokumentów.

W tej części *Prognozy* analizie poddano również zgodność projektowanego dokumentu z *Programem Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyn do roku 2020*, *Programem ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Olsztyna*, *Strategią Rozwoju Miasta - Olsztyna 2020*. Analiza ww. dokumentów dotyczyła zagadnień związanych z ustaleniami *projektowanego planu*, a więc konieczności ochrony wód, bioróżnorodności, jakości powietrza i klimatu akustycznego.

3. ISTNIEJĄCY STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA NA TERENIE OPRACOWANIA ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Prognozę sporządzono dla terenu położonego w zachodniej części miasta Olsztyna, na terenie osiedla Dajtki, w gminie Miasto Olsztyn, w powiecie grodzkim Olsztyn, w województwie warmińsko-

mazurskim. Teren o łącznej powierzchni ok. 296 ha, obejmuje m.in. zabudowę mieszkalną i usługową osiedla Dajtki. Tereny w północnej i centralnej części planu są intensywnie zagospodarowane - istniejąca zabudowa osiedla mieszkaniowego Dajtki, gdzie dominuje zabudowa niska, uzupełniona obiektami użyteczności publicznej. Niewielkie powierzchniowo tereny w części północnej i północno-wschodniej przeznaczone są pod usługi (głównie związane z motoryzacją). W części południowej, południowo-zachodniej i zachodniej rozciąga się dolina cieką zwanego Kanał Dajtki oraz tereny leśne.

W *Prognozie* dokonano opisu lokalizacji Olsztyna oraz charakterystyki głównych elementów środowiska: rzeźby terenu, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych, klimatu, szaty roślinnej oraz zwierząt. Szczególną uwagę zwrócono na niezadowalający stan wód powierzchniowych (jeziora Ukiel i Kortowskie, rzeka Kortówka) i bardzo dobry stan wód podziemnych. W opisie szaty roślinnej zamieszczono charakterystykę wyróżnionych grup roślinności, wśród których na uwagę zasługuje roślinność wodolubna doliny Kanału Dajtki (w tym torfowiskowa). W ekofizjografii podkreślono, że na lokalny klimat wpływają tereny obniżenia w dolinie cieką oraz tereny leśne.

Tereny w granicach *Projektu planu* położone są poza prawnymi formami ochrony przyrody. Położone najbliżej rezerwaty znajdują się w odległości min. 2 km, podobnie jak najbliższa granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny. Położone w najbliższym sąsiedztwie obszary sieci Natura 2000 (w odległości ponad 6 km) nie będą objęte oddziaływaniami wynikającymi z realizacji *projektu planu*. W ochronie prawnej zwrócono również uwagę na możliwość pojawienia się gatunków zwierząt objętych ochroną (płazy, większość ptaków), a także na obecność Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 213 i GZWP nr 205 oraz obiektów i obszarów chronionych ustawą o *ochronie zabytków*.

4. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Brak realizacji postanowień *planu* miejscowego skutkuje zagospodarowaniem terenów w oparciu o indywidualne ustalenia dokonywane w ramach decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Wyznaczenie w *planie* miejscowym terenów wyłączonych z zabudowy - zwłaszcza stanowiących cenne enklawy przyrodnicze - stanowi pożądaną podstawę do ochrony tych terenów, nie realizowaną dotychczas w sposób określony w ustawie o ochronie przyrody. Jako ważny skutek uchwalenia *planu* miejscowego należy również wskazać określenie sposobów kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów, co w przypadku braku planu miejscowego

skutkuje często dużą dowolnością odnośnie do sposobu kształtowania nowej zabudowy czy stopnia eliminacji terenów biologicznie aktywnych.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Jako istotne problemy ochrony środowiska wskazano w Prognozie: niezadowalającą jakość wód jezior Ukiel i Kortowskie oraz łączącej je rzeki Kortówki, malejącą powierzchnię terenów zielonych na terenie Olsztyna i brak zmian w zakresie prawnie chronionych form decydujących o bioróżnorodności (brak nowych form, pomimo potencjału), jak również zły stan klimatu akustycznego na niektórych odcinkach przy ul. Sielskiej i torów kolejowych.

6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Przy sporządzaniu projektu planu miały zastosowanie cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu. W tej części *Prognozy* przedstawiono dokumenty, które w kontekście ochrony bioróżnorodności i jakości wód powierzchniowych obowiązują na wymienionych w tytule rozdziału poziomach decyzyjności.

W części opisującej cele ochrony międzynarodowej przywołano m.in. *Konwencję Berneńską* dotyczącą *ochrony gatunków fauny i flory oraz ich siedlisk* oraz *Konwencję z Rio de Janeiro o ochronie bioróżnorodności*. Na poziomie Unii Europejskiej wyróżniono program sieci obszarów objętych ochroną przyrody Natura 2000 (choć w analizowanym przypadku nie ma ona zastosowania) oraz dyrektywę 2000/60/WE ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej tzw. Ramową Dyrektywę Wodną (RDW), która ma na celu ochronę wody przed zanieczyszczeniem u jej źródła.

Krajowy porządek prawny jest zharmonizowany ze wspomnianymi przepisami m.in. poprzez ustawę *Prawo wodne*, *Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych*.

Wyróżnione również cele ochrony środowiska na szczeblu lokalnym zostały zwarte m.in. w *Programie Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do roku 2020 (2017)*, i są zbieżne z celami

ochrony środowiska zawartymi na poziomie regionalnym w *Programie Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020* (2016).

7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO W WYNIKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROJEKTU PLANU

W wyniku przeprowadzonej w *Prognozie* analizy sposobu zagospodarowania przedmiotowego terenu i stanu środowiska oraz powiązania tych uwarunkowań z ustaleniami projektowanego planu zagospodarowania nie stwierdzono wystąpienia znaczących (negatywnych) oddziaływań na środowisko wskutek realizacji jego postanowień.

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie w pewnym stopniu oddziaływać na poszczególne elementy środowiska. Pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań, przy zastosowaniu ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu i uwag zawartych w *prognozie* oraz nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne. Najbardziej widocznym oddziaływaniem przekształcającym środowisko jest ubytek powierzchni biologicznie czynnej i pojawienie się nowych obiektów budowlanych.

Dla terenów o projektowanej funkcji zabudowy charakterystyczne są następujące oddziaływania środowiskowe:

- ✓ nieznaczne pogorszenie stanu higieny atmosfery - emisja zanieczyszczeń do atmosfery (wprowadzanie spalin) i klimatu akustycznego,
- ✓ zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów i ścieków na tym terenie,
- ✓ wzrost zapotrzebowania na wodę, energię elektryczną i ciepłą,
- ✓ zmiany w powierzchni ziemi, rzeźbie terenu, roślinności i krajobrazie.

Zakłócenia w środowisku powodowane ich budową będą typowe dla prac budowlanych, a więc lokalne, przemijające i potencjalnie okresowo uciążliwe. Niezbędne jest przestrzeganie zasad dobrej praktyki budowlanej. Realizacja ustaleń planu nie spowoduje istotnego wzrostu oddziaływań skumulowanych w stosunku do tych, które obserwowane są na terenie osiedla obecnie. Realizacja nowych usług może powodować lokalnie dodatkową kumulację oddziaływań akustycznych (zwiększony ruch pojazdów).

Nowo powstałe obiekty, zlokalizowane są przy układzie komunikacyjnym, pomiędzy terenami zabudowy mieszkaniowej i usługowej będą służyły mieszkańcom osiedla Dajtki. Część obszaru, obejmująca najbardziej wartościowe elementy środowiska, predysponowana jest do pełnienia funkcji zieleni i wód powierzchniowych.

W zagospodarowaniu wzięto pod uwagę wrażliwość wód podziemnych i powierzchniowych na zanieczyszczenia. Ścieki sanitarne będą odprowadzone do sieci kanalizacji sanitarnej. Nakazano również odprowadzenie ścieków deszczowych z utwardzonych szczelnych powierzchni ulic i parkingów do sieci kanalizacji deszczowej, po wcześniejszym ich podczyszczeniu.

Zaopatrzenie w ciepło projektowanej zabudowy nakazano realizować w oparciu o rozwiązania indywidualne w niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych technologiach.

W projekcie *planu* zawarto szereg ustaleń mających na celu zapobieganie i ograniczanie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Realizacja nowych obiektów winna być zgodna z wytycznymi zawartymi w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wykonanie obiektów i instalacji przewidzianych w projekcie *planu*, zgodnie z obowiązującymi normami i przy użyciu odpowiednich technologii ograniczy do minimum negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko przyrodnicze.

8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W projekcie *planu* zawarto szereg ustaleń mających na celu zapobieganie i ograniczanie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Ponadto zaproponowano uwzględnienie w *projektowanym planie* następujących zapisów dodatkowych:

- w nasadzeniach nie stosować gatunków inwazyjnych,
- hałas komunikacyjny na terenach niezagospodarowanych w sąsiedztwie ul. Sielskiej minimalizować dodatkowo poprzez stosowanie zasad strefowania zabudowy,
- zapis dotyczący dopuszczalnego poziom hałasu uzupełnić o zalecenia dla terenów 187U i 188U (funkcja podstawowa - usługi sportu i rekreacji),
- lokalizację obiektów małej architektury na terenach Torfowiska Dajtki poprzedzić rozpoznaniem występowania chronionych gatunków roślin, zwierząt, grzybów i siedlisk.

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych oraz luk wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Wpływ ustaleń projektu tegoż planu na środowisko przyrodnicze w zakresie jakości poszczególnych elementów przyrodniczych będzie kontrolowany w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Nie wskazuje się dodatkowych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu.

11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Realizacja ustaleń analizowanego projektu miejscowego planu nie powoduje skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala zagospodarowania zaproponowana w projekcie ma charakter lokalny i nie wykracza poza granice państwa.

Podsumowując, realizacja zapisów projektu *planu* wywoła przekształcenia terenu na niewielką skalę. Wprowadzanie nowej zabudowy spowoduje niewielkie zmiany w obecnym funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego, które jednak dla mieszkańców osiedla będą miały w dużej mierze charakter pozytywny.

13 MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE I LITERATURA

Materiały źródłowe i literatura:

- ✓ *Jabłońska M. (2017): Opracowanie ekofizjograficzne terenów osiedla Dajtki zlokalizowanego w Olsztynie sporządzone do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – Pracownia Spatium, Olsztyn;*
- ✓ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Olsztyna, Olsztyn, 2013;*
- ✓ *EkoKoncept S.C. (2015): Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Olsztyna na lata 2011-2014 z perspektywą do roku 2018 za okres 2013-2014, Olsztyn*
- ✓ *J. Kondracki, Geografia regionalna Polski, PWN, 1998;*

- ✓ *Dunalska J., Rosankiewicz A., Grzybowska I. (2003): Influence of the hypolimnion water withdrawal from Lake Kortowskie on the Kortówka River - Natur. Sc., 13(1): 159-167;*
- ✓ *Lossow K. i in. (2005): Jeziora Olsztyna. Stan troficzny, zagrożenia - Publikacja dofinansowana z GFOŚiGW w Olsztynie, Mazur Print, Olsztyn;*
- ✓ *Smoter K. i in. (2015): Ocena jakości wód jeziora badanych w 2014 roku. Komunikat nr 40 – WIOŚ w Olsztynie, Olsztyn*
- ✓ *Łaguna W. (2008): Program kształtowania zieleni miejskiej w Olsztynie - Firma Projektowo- Usługowa W. Łaguna, Sopot. Na zlecenie Wydziału Ochrony Środowiska UM w Olsztynie.*
- ✓ *J. M. Matuszkiewicz, Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008;*
- ✓ *J. M. Matuszkiewicz, Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski, Prace Geograficzne IGiPZ PAN 158, Warszawa, 1993, s. 80;*
- ✓ *R. Zielony, A. Kliczkowska, Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa, listopad 2012r.;*
- ✓ *J.J. Nowakowski, B. Dulisz, K. Lewandowski, Ptaki Olsztyna, Pracownia Wydawnicza „ElSet”, Olsztyn, 2006;*
- ✓ *Program Ochrony Środowiska Miasta Olsztyna do roku 2020, Olsztyn, listopad 2016 roku;*
- ✓ *Program Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do roku 2020, 2017;*
- ✓ *Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko -Mazurskiego do roku 2020, Olsztyn, 2016;*
- ✓ *Strategia Rozwoju Miasta – Olsztyna 2020, Olsztyn, październik 2013r.;*
- ✓ *Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Olsztyna, Olsztyn, Internoise Marek Jucewicz, 2018r.*
- ✓ *Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Olsztyn za 2018 rok, Olsztyn, marzec 2019r.;*
- ✓ *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty, 2016;*
- ✓ *Ocena roczna jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2017, Olsztyn, kwiecień 2018;*
- ✓ *Ocena jakości jednolitych części wód powierzchniowych rzek badanych w 2017 roku, WIOŚ w Olsztynie;*

- ✓ Ocena stanu chemicznego i ilościowego jednolitych części wód podziemnych w 2010 roku, Załącznik 2c - Modele pojęciowe i charakterystyka JCWPd 11-20, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa 2011;
- ✓ Mikołajków J. i Sadurski A. Red., Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2017;
- ✓ Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna na lata 2011-2014 z perspektywą do roku 2018” za okres 2013-2014 r., Olsztyn, listopad 2015 r.,
- ✓ Uchwała Nr XX/472/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2016r. zmieniająca uchwałę Nr III/73/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Olsztyn oraz likwidacji dotychczasowej aglomeracji Olsztyn.
- ✓ Nowakowski C. in., Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Olsztyn (GZWP nr 213) - Centralne Arch. Geol. PIB, Warszawa. W: Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski 1 : 50 000. Arkusz Olsztyn (175), (2012) - PIB PIB, Warszawa.

Mapy:

- ✓ Mapa zasadnicza;
- ✓ Ortofotomapa;
- ✓ Mapa akustyczna Olsztyna

Strony internetowe:

<http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>
<https://msipmo.olsztyn.eu/imap/>
<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
<https://geologia.pgi.gov.pl/arcgis/home/>
<http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/>
<http://klimat.pogodynka.pl>
<http://www.pwik.olsztyn.pl>
<https://cbdportal.pgi.gov.pl/arcgis>

14 SPIS TABEL, FOTOGRAFII I RYSUNKÓW

Tabela 1 Uzyskane wyniki badań jakości wód powierzchniowych obszaru opracowania	26
Tabela 2 Rodzaje uciążliwości i zagrożeń oddziałujących na poszczególne elementy środowiska oraz zależności między tymi elementami	53
Tabela 3 Prognozowane oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska	54
 Fot. 1 Analiza porównawcza zdjęć zbiornika wodnego, wykonanych w: 2018 r. i 2020 r. (<i>fot. własne</i>)	23
Fot. 2 Użytkowanie południowego brzegu zbiornika (<i>fot. własne</i>)	24
Fot. 3 Widok części zachodniej doliny kanału Dajtki (<i>fot. własne; IV.2018</i>)	35
Fot. 4 Widok części centralnej doliny (<i>fot. własna</i>)	36
Fot. 5 Widok części zachodniej doliny. W głębi wiadukt kolejowy (<i>fot. własna</i>)	36
 Rysunek 1 Przykład zmiany sposobu zagospodarowania terenów zielenią przed przyjęciem uchwały ws. planu miejscowego	13
Rysunek 2 Lokalizacja terenu opracowania na tle miasta Olsztyna i względem sąsiednich gmin	20
Rysunek 3 Granice terenu objętego <i>Projektem planu</i> (załącznik graficzny do uchwały ws. przystąpienia do sporządzenia planu)	21
Rysunek 4 Lokalizacja obszaru opracowania na tle mapy hipsometrycznej	22
Rysunek 5 Lokalizacja obszaru opracowania na tle istniejących GZWP	31
Rysunek 6 Rozmieszczenie pomników przyrody wokół obszaru <i>Projektu planu</i>	38
Rysunek 7 Rozmieszczenie zabytków nieruchomych na osiedlu Dajtki	39
Rysunek 8 Propozycja przebiegu granic terenu chronionego Torfowisko Dajtki	41
Rysunek 9 Przebieg korytarzy ekologicznych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej osiedla Dajtki	42
Rysunek 10 Tereny zagrożone hałasem drogowym (dzień - wieczór - noc)	43
Rysunek 11 Tereny zagrożone hałasem drogowym (noc)	43
Rysunek 12 Tereny zagrożone hałasem kolejowym (dzień - wieczór - noc)	44
Rysunek 13 Tereny zagrożone hałasem kolejowym (noc)	44

15 ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY

1. Oświadczenie
2. Projekt „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla osiedla Dajtki w Olsztynie” -
mapa w skali 1:1000 - zał. graficzny wg stanu na IV. 2020 r.

Olsztyn, 13.05.2020 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, będąc świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 *ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1936 z późn. zm.).

mgr inż. Izabela Robak, arch. kraj.